

Izgradnja kapaciteta za zaštitu prava intelektualne svojine u Bosni i Hercegovini
Capacity building in Protection of Intellectual Property Rights in Bosnia and Herzegovina

**NACRT ZAKONA O PATENTU
BOSNE I HERCEGOVINE**

**DRAFT PATENT LAW OF BOSNIA AND
HERZEGOVINA**

Mostar 2009

Projekat finansira Evropska unija
This Project is funded by the European Union

Projekat izvršava konzorcij predvođen SOFRECO-m
Project implemented by SOFRECO led consortium

NACRT ZAKONA O PATENTU

GLAVA I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet zakona

1. Ovim zakonom uređuje se pravna zaštita izuma patentom i konsenzualnim patentom, odnosno postupak za priznanje patenta i dodjelu konsenzualnog patenta.
2. Ako ovim zakonom nije drukčije propisano, odredbe koje se odnose na patent na odgovarajući način primjenjuju se i na konsenzualni patent.

Članak 2.

Načelo teritorijalnosti

Patent priznat na temelju odredbi ovoga zakona je teritorijalno ograničeno pravo koje vrijedi na teritoriju Bosne i Hercegovine.

Članak 3.

Materijalna prava

Materijalna prava nositelja patenta obuhvaćaju isključiva prava privrednog iskorištavanja izuma i pravo raspolaganja njime u skladu s odredbama ovoga zakona.

Članak 4.

Jednakost stranih i domaćih osoba

1. Strana fizička i pravna osoba u pogledu zaštite prava industrijskog vlasništva u Bosni i Hercegovini uživaju ista prava kao i domaća fizička i pravna osoba, ako to proizlazi iz međunarodnih ugovora i konvencija kojima je pristupila, odnosno koje je ratificirala Bosna i Hercegovina (u daljem tekstu: međunarodni ugovori i konvencije) ili iz primjene načela reciprociteta.
2. Postojanje reciprociteta pretpostavlja se dok se ne dokaže suprotno.

Članak 5.

Zastupanje

1. Zastupanjem u postupku koji se vodi pred Institutom za intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Institut) mogu se baviti ovlaštene zastupnici tj. fizička i pravna osoba upisana u Registar patentnih zastupnika koji u elektronskoj formi vodi Institut;
2. U Registar zastupnika iz točke a) stavka 1. ovoga članka, upisuje se fizička i pravna osoba koja ispunjava uvjete propisane posebnim propisom.
3. Strana fizička i pravna osoba radnje u postupku pred Institutom može obavljati samo preko zastupnika iz stavka 1. ovoga članka.
4. Iznimno od odredbe stavka 3. ovoga članka, strana fizička i pravna osoba može samostalno bez zastupnika poduzimati sljedeće radnje:
  - a) podnositi prijave patenta,

- b) poduzimati druge radnje glede utvrđivanja datuma podnošenja prijave patenta,
  - c) podnositi prijepise prve prijave patenta kad zahtijeva pravo prvenstva iz članka 23. ovoga zakona,
  - d) primati obavijesti od strane Instituta u svezi s postupcima iz točaka a) do c) ovoga stavka,
  - e) plaćati pristojbe i naknade troškova postupka u skladu s člankom 15. ovoga zakona.
5. U slučaju samostalnog poduzimanja radnji iz stavka 4. ovoga članka, strana fizička i pravna osoba Institutu mora dostaviti adresu za dopisivanje koja mora biti na teritoriju Bosne i Hercegovine.
6. Ako strana fizička i pravna osoba ne imenuje zastupnika ili Institutu ne dostavi adresu za dopisivanje u skladu s odredbom stavka 5. ovoga članka, Institut će je pisanim putem preko diplomatsko konzularnog predstavništva BiH pozvati da u roku od tri mjeseca imenuje zastupnika ili dostavi adresu za dopisivanje.
7. Ako strana fizička i pravna osoba ne postupi po pozivu Instituta iz stavka 6. ovoga članka, Institut će zaključkom odbaciti njezin podnesak i odrediti dostavu pribijanjem na oglasnoj ploči Instituta.
8. Iznimno od odredbe stavka 3. ovoga članka pristojbe i naknade troškova za održavanje patenta u vrijednosti može platiti bilo koja osoba.

GLAVA II. PREDMET ZAŠTITE PATENTOM

Članak 6. *Patentibilni izum*

1. Patent se priznaje za svaki izum iz bilo kojeg područja tehnike koji je nov, ima inventivnu razinu i koji se može industrijski primijeniti.
2. Prema uvjetima iz stavka 1. ovoga članka, patent se priznaje i za izum koji se odnosi na:
  - a) proizvod koji se sastoji od biološkog materijala ili koji sadržava biološki materijal,
  - b) postupak kojim je taj biološki materijal proizveden, prerađen ili uporabljen,
  - c) biološki materijal izoliran iz prirodnog okruženja ili proizveden tehničkim postupkom, čak i ako se ranije nalazio u prirodi.
3. Biološki materijal iz stavka 2. ovoga članka je bilo koji materijal koji sadrži genetičku informaciju i koji se može razmnožavati sam ili se može razmnožavati u biološkom sustavu.
4. Prema uvjetima iz stavka 1. ovoga članka, izum koji se odnosi na biljke ili životinje smatrat će se patentibilnim ako njegova tehnička izvedivost nije ograničena na određenu biljnu sortu ili životinjsku pasminu i ako postupak ostvarivanja izuma nije bitno biološki.
5. Postupak za dobivanje biljaka ili životinja iz stavka 4. ovoga članka bitno je biološki ako se u cijelosti sastoji od prirodnih postupaka kao što su križanje ili selekcija.
6. Ne smatraju se izumima u smislu stavka 1., ovoga članka naročito:
  - a) otkrića, naučne teorije i matematičke metode;
  - b) estetske tvorevine;
  - c) planovi, pravila i metode za izvođenje umnih aktivnosti, igara ili privrednih aktivnosti;
  - d) programi računara;

e) prezentacija informacija definirana samim sadržajem tih informacija.

7. Odredba stavka 6. primjenjuje se samo u opsegu u kojem je predmet prijave za zaštitu izuma navedeni element ili aktivnost kao takva.

Članak 7.

Izuzeci od patentibilnosti

1. Patent ne može biti priznat za:

a) izume životinjskih pasmina i biljnih sorti i bitno bioloških postupaka za dobivanje biljaka ili životinja, osim izuma nebioloških i mikrobioloških postupaka i proizvoda dobivenih tim postupcima kako je propisano stavkom 4. članka 6. ovoga zakona, pri čemu se, u smislu ovoga zakona, pod mikrobiološkim postupkom podrazumijeva bilo koji postupak koji uključuje ili koji se provodi na mikrobiološkom materijalu ili čiji je proizvod mikrobiološki materijal;

b) ljudsko tijelo, razne stupnjeve njegovog oblikovanja i razvoja ili jednostavno otkriće jednog od njegovih elemenata, uključujući sekvencu ili djelomičnu sekvencu gena;

c) izume koji se odnose na dijagnostičke ili kirurške postupke ili postupke liječenja koji se primjenjuju neposredno na ljudskom ili životinjskom tijelu, osim proizvoda, posebno tvari i smjesa, koje se primjenjuju u navedenim postupcima.

2. Izum koji se odnosi na element izoliran iz ljudskog tijela ili proizveden tehničkim postupkom, uključujući sekvencu ili djelomičnu sekvencu gena iz točke b) stavka 1. ovoga članka može biti patentibilan, iako je strukturom jednak strukturi prirodnog elementa, industrijska primjenljivost sekvence ili djelomične sekvence gena mora biti razotkrivena u prijavi patenta, kako je izvorno podnesena.

3. Neće se smatrati patentibilnima izumi čije bi komercijalno iskorištavanje bilo protivno javnom poretku ili moralu, ali ne samo zbog toga što je takvo iskorištavanje zabranjeno zakonom ili drugim propisom.

4. Izumima iz stavka 3. ovoga članka smatraju se osobito:

a) postupci kloniranja ljudskih bića,

b) postupci za modificiranje genetičkog identiteta matičnih stanica ljudskih bića,

c) uporaba ljudskih embrija u industrijske ili komercijalne svrhe i

d) postupci za modificiranje genetičkog identiteta životinja koji bi vjerojatno uzrokovali njihovu patnju bez ikakve bitne medicinske koristi za čovjeka ili životinju, kao i životinje koje su rezultat takvih postupaka.

Članak 8.

Novost izuma

1. Izum je nov ako nije obuhvaćen stanjem tehnike.

2. Pod stanjem tehnike podrazumijeva se sve što je učinjeno dostupnim javnosti u svijetu, pisanim ili usmenim putem, uporabom ili na bilo koji drugi način prije datuma podnošenja prijave patenta.

3. U stanje tehnike uključen je i sadržaj svih prijava patenata koje imaju učinak u Bosni i Hercegovini, onakvih kako su podnesene, koje imaju raniji datum podnošenja od datuma prijave iz stavka 2. ovoga članka, a koje su objavljene tek na datum podnošenja prijave patenta iz stavka 2. ovoga članka ili nakon toga, na način predviđen ovim zakonom.

4. Odredbe stavaka 1. do 3. ovoga članka ne isključuju mogućnost zaštite patentom tvari ili smjesa sadržanih u stanju tehnike, koje se primjenjuju u postupcima iz točke c) stavka 1. članka 7. ovoga zakona, pod uvjetom da njihova primjena u navedenim postupcima nije sadržana u stanju tehnike.

5. Smatra se da je izum obuhvaćen stanjem tehnike ako je postao dostupan javnosti objavom, izlaganjem, prikazivanjem ili uporabom na način koji stručnjacima omogućava da ga primijene.

Članak 9.

Objavljivanja koja ne utječu na novost

Novim se smatra izum koji je najviše šest mjeseci prije datuma podnošenja prijave patenta bio sadržan u stanju tehnike zbog, ili kao posljedica:

a) očite zlouporabe u odnosu na podnositelja prijave patenta ili njegova pravnoga prednika ili,

b) izlaganja na službenoj ili službeno priznatoj izložbi u skladu s Konvencijom o međunarodnim izložbama potpisanom u Parizu 22. studenoga 1928. i revidiranom posljednji put 30. studenoga 1972., pod uvjetom da podnositelj naznači u prijavi patenta prilikom njezina podnošenja da je izum bio izložen, i da najkasnije u roku od četiri mjeseca od datuma podnošenja prijave podnese odgovarajuću potvrdu o izlaganju izuma.

Članak 10.

Inventivna razina

1. Smatra se da izum ima inventivnu razinu ako rješenje određenog problema za stručnjaka iz odgovarajuće oblasti ne proizlazi na očigledan način iz stanja tehnike.

2. Pri ispitivanju ima li izum inventivnu razinu, ne uzima se u obzir sadržaj prijave iz stavka 3. članka 8. ovoga zakona.

Članak 11.

Industrijska primjenljivost

Smatra se da je izum industrijski primjenljiv ako je predmet izuma tehnički izvodljiv i ako se može proizvesti ili uporabiti u bilo kojoj oblasti industrije, uključujući i poljoprivredu.

GLAVA III. PRAVO NA ZAŠTITU IZUMA

Članak 12.

Izumitelj i prava izumitelja

1. Izumitelj je osoba koja je stvorila izum svojim stvaralačkim radom.

2. Pravo na zaštitu izuma pripada izumitelju ili njegovom pravnom sljedniku.

3. Ako je izum nastao zajedničkim radom više izumitelja, pravo na patent pripada svim izumiteljima.

Članak 13.

Moralno pravo izumitelja

1. Izumitelj ima moralno pravo u svojstvu izumitelja biti naveden u prijavi patenta, svim ispravama koje se izdaju za priznati patent te u odgovarajućim Registrima.
2. Ako je izum koji se štiti ovim zakonom rezultat stvaralačkog rada više osoba, u prijavi patenta i ispravama iz stavka 1. ovoga članka, sve te osobe navode se kao izumitelji.

GLAVA IV.

POSTUPAK ZA PRIZNANJE PATENTA

Članak 14.

Ovlaštenja Instituta

1. Postupak za stjecanje, održavanje, prestanak i evidenciju prometa patenta odnosno konsenzualnog patenta vodi Institut.
2. Za područje patenata Institut vodi sljedeće registre:
Registar prijava patenata;
Registar patenata.
3. Protiv odluka Instituta donesenih u prvom stupnju, dopuštena je žalba o kojoj odlučuje Komisija za žalbe u području prava industrijskog vlasništva. Postupak po žalbi pobliže se uređuje provedbenim propisom.
4. Protiv rješenja Instituta donesenog u drugom stupnju žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor podnošenjem tužbe Sudu Bosne i Hercegovine.

Članak 15.

Pristojbe i naknade troškova u postupku stjecanja i održavanja prava

1. Za sve radnje u postupku stjecanja, održavanja, prometa i prestanka patenta kao i za pružanje informacijskih usluga plaćaju se pristojbe suglasno važećem propisima kojima se uređuju državne administrativne pristojbe (u daljem tekstu: pristojbe) i naknade posebnih troškova postupka (u daljem tekstu: naknade troškova) u visini određenoj posebnom tarifom, koju donosi Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine, na prijedlog direktora Instituta.
2. Ako u postupku priznanja patenta, pristojbe i naknade troškova postupka ne budu plaćene, prijava patenta smatrat će se povučenom, a u slučaju neplaćanja pristojbi i naknada troškova postupka održavanja patenta i prava iz prijave patenta to pravo prestaje vrijediti.
3. Za podnošenje žalbe plaća se pristojba i naknada troškova u skladu s posebnim propisima. Ako pristojba i naknada troškova ne budu plaćene prije isteka roka za žalbu, smatra se da žalba nije podnesena.

Članak 16.

Propisi koji se primjenjuju u postupku pred Institutom

1. Pitanja postupka koji se vodi pred Institutom, pobliže se uređuju propisima za provođenje ovoga zakona (u daljem tekstu: provedbeni propis), koji se donose na prijedlog direktora Instituta.

2. Za pojedina pitanja koja nisu uređena ovim zakonom i provedbenim propisom, primjenjivat će se odredbe Zakona o upravnom postupku.

Članak 17.

Pokretanje postupka

1. Postupak za priznanje patenta, pokreće se podnošenjem Institutu prijave za priznanje patenta (u daljem tekstu: prijava), u skladu s ovim zakonom i na način propisan provedbenim propisom.
2. Prijave se uzimaju u postupak ispitivanja po redoslijedu njihovog podnošenja.
3. Iznimno od odredbe stavka 2. ovoga članka prijava se može ispitivati po hitnom postupku u slučaju sudskog ili drugog spora u kojem završetak postupka po prijavi predstavlja rješenje prethodnog pitanja.
4. Institut će provesti hitno ispitivanje na temelju podnesenog obrazloženog zahtjeva s dokazima.

Članak 18.

Jedinstvo izuma

1. Za svaki izum podnosi se posebna prijava.
2. Jednom prijavom može se zahtijevati zaštita za više izuma, samo ako su ti izumi međusobno tako povezani da ostvaruju jedinstvenu izumiteljsku zamisao (jedinstvo izuma).

Članak 19.

Jezik prijave patenta

1. Prijava patenta mora biti sastavljena na jednom od službenih jezika Bosne i Hercegovine.
2. Ako je tekst prijave podnesen na stranom jeziku Institutu se mora dostaviti prijevod teksta prijave na jedan od službenih jezika Bosne i Hercegovine.

Članak 20.

Sadržaj prijave patenta

1. Prijava patenta mora sadržavati:
  - a) zahtjev za priznanje patenta;
  - b) opis izuma;
  - c) jedan ili više patentnih zahtjeva;
  - d) crteže na koje se pozivaju opis izuma i patentni zahtjevi,
  - e) sažetak.
2. Zahtjev iz točke a) stavka 1. ovoga članka mora sadržavati:
  - a) izričitu naznaku da se zahtijeva priznanje patenta;
  - b) naziv izuma koji odražava njegovu suštinu;
  - c) podatke o podnosiocu prijave;
  - d) podatke o izumitelju, odnosno napomenu da izumitelj ne želi biti naveden u prijavi;
3. Izum se mora opisom iz točke b) stavka 1. ovoga članka otkriti na način dovoljno jasan i detaljan, tako da ga stručnjak iz odgovarajuće oblasti može izvesti.
  - a) Ako se izum odnosi na živi biološki materijal i ako ga nije moguće primijeniti na osnovu opisa izuma, smatrat će se da opis izuma ispunjava uvjet iz stavka 3. ovoga članka ako je uzorak prirodno obnovljivog živog biološkog materijala deponiran u nadležnoj ustanovi najkasnije na datum podnošenja prijave patenta.

b) Pod nadležnom ustanovom iz točke a), ovoga stavka podrazumijeva se ustanova koja je određena na osnovu Budimpeštanskog sporazuma o priznanju depozita mikroorganizama radi postupka patentiranja, zaključenog 1977. godine, revidiranog 1980. godine.

4. Patentnim zahtjevima iz točke c) stavka 1. ovoga članka, određuje se opseg i predmet zaštite izuma. Oni moraju biti jasni, sažeti i u cijelosti potkrijepljeni opisom izuma i crtežima ako postoje. Patentni zahtjevi mogu biti nezavisni i zavisni. Nezavisni patentni zahtjevi sadržavaju nova, bitna obilježja izuma. Zavisni patentni zahtjevi sadržavaju specifična obilježja izuma koji je određen u nezavisnom ili drugom zavisnom patentnom zahtjevu.

5. Sažetak iz točke e) stavka 1. ovoga članka je kratak sadržaj suštine izuma koji služi isključivo u svrhu tehničkog informiranja i nema utjecaja na opseg tražene zaštite.

6. Smatra se da je prijava patenta uredna ako udovoljava uvjetima iz stavka 1. ovoga članka.

7. Sastojci prijave patenta navedeni u točkama od b) do e) stavka 1. ovoga članka smatraju se tekstom prijave.

8. Sastojci iz stavka 1. ovoga članka i prilozi koji se dostavljaju uz prijavu podnose se na način i u broju primjeraka koji su određeni provedbenim propisom.

Članak 21.

Izjava izumitelja

1. Ako izumitelj ne želi da njegovo ime bude navedeno u zahtjevu za priznanje patenta, kao ni u drugim aktima propisanim ovim zakonom, podnositelj prijave je dužan da uz zahtjev za priznanje patenta, a najkasnije u roku od tri mjeseca od datuma podnošenja prijave, dostavi Institutu pisanu izjavu izumitelja o tome.

3. Izumitelj može tokom postupka, a najkasnije do objavljivanja prijave patenta, povući svoju izjavu da ne želi da mu ime bude navedeno u prijavi, kao ni u drugim ispravama propisanim ovim zakonom.

Članak 22.

Datum podnošenja prijave

Za priznanje datuma podnošenja prijave potrebno je da prijava podnesena Institutu na taj datum sadrži slijedeće:

- a) izričitu naznaku da se zahtijeva priznanje patenta;
- b) podatke o podnositelju prijave;
- c) dio prijave koji na prvi pogled izgleda kao opis izuma, iako taj opis ne zadovoljava sve uvjete propisane ovim zakonom i provedbenim propisom.

Članak 23.

Razdvajanje prijave

1. Podnositelj prijave može sam ili na zahtjev Instituta podijeliti predmet prijave patenta, kojoj je utvrđen datum podnošenja (prvobitna prijava) na dvije ili više prijave (izdvojena prijava) i na temelju svake od njih nastaviti samostalni postupak, o čemu Institut donosi zaključak.

2. Predmet zaštite izdvojene prijave ne smije izlaziti izvan opsega zaštite prvobitno podnesene prijave.

3. Podjela prvobitne prijave patenta dopuštena je do donošenja rješenja o zahtjevu za priznanje patenta.

4. Izdvojena prijava zadržava datum podnošenja prvobitne prijave i, ako za to ima temelja u smislu odredbe članka 24. ovoga zakona, uživa pravo prvenstva prvobitne prijave patenta.

Članak 24.

Pravo prvenstva

1. Od datuma koji je utvrđen kao datum podnošenja prijave patenta iz članka 22. Ovoga zakona, pod uvjetom da je prijava objavljena u skladu s odredbama članka 37. ovoga zakona, podnositelj prijave ima pravo prvenstva u odnosu na svakog drugog podnositelja koji za isti izum, podnese prijavu kasnije.

2. Prvenstvo vrijedi od datuma podnošenja prijave patenta Institutu, osim u slučaju kad su zadovoljeni uvjeti za priznanje prava prvenstva iz članka 25. ovoga zakona.

Članak 25.

Unijsko pravo prvenstva

1. Svaka fizička ili pravna osoba, koja u nekoj državi članici Pariške unije za zaštitu industrijskoga vlasništva (u daljnjem tekstu: Pariška unija), odnosno državi članici Svjetske trgovinske organizacije (u daljnjem tekstu: WTO), podnese urednu prijavu za isti izum priznat će se pravo prvenstva u Bosni i Hercegovini, ako to zatraži u roku od dvanaest mjeseci računajući od dana podnošenja prve prijave.

2. Urednom prijavom iz stavka 1. ovoga članka smatra se prijava čiji je datum podnošenja utvrđen u skladu s nacionalnim zakonodavstvom države članice Pariške unije ili članice WTO-a u kojoj je podnesena ili u skladu s međunarodnim ugovorom zaključenim između država članica, bez obzira na njezinu kasniju pravnu sudbinu.

3. Kasnija prijava patenta koja je podnesena u istoj ili za istu državu smatrat će se prvom prijavom za potrebe utvrđivanja prava prvenstva u onom dijelu koji se odnosi na predmet izuma prve prijave, ako je na datum podnošenja kasnije prijave prva prijava, koja je služila za utvrđivanje prava prvenstva povučena, odbijena ili odbačena prije nego što je postala dostupna javnosti i nije proizvela nikakve pravne učinke. Prva prijava patenta ne može više služiti kao osnova za zahtijevanje prava prvenstva.

Članak 26.

Zahtjev za priznanje prava prvenstva

1. Podnositelj prijave patenta koji se u Bosni i Hercegovini namjerava koristiti pravom prvenstva iz članka 25. ovoga zakona dužan je Institutu podnijeti:

a) zahtjev za priznanje prava prvenstva koji sadržava bitne podatke o prvoj prijavi čije se prvenstvo zahtijeva (broj i datum podnošenja prijave, državu članicu Pariške unije ili članicu WTO-a u kojoj je ili za koju je prijava podnesena), najkasnije do isteka roka od dva mjeseca od datuma podnošenja prijave u Bosni i Hercegovini, i

b) prijepis prve prijave ovjeren od nadležnoga tijela države članice Pariške unije ili članice WTO-a u kojoj je ili za koju je prijava podnesena, najkasnije do isteka roka od tri mjeseca od datuma podnošenja zahtjeva za priznanje prava prvenstva, ili četiri mjeseca od datuma podnošenja prijave patenta u Bosni i Hercegovini, ili šesnaest mjeseci od najranijeg datuma zahtijevanih prvenstava, ovisno o tome koji od navedenih rokova ranije istječe.

2. Ako je prijava patenta za koju se zahtijeva pravo prvenstva iz prve prijave podnesena na datum koji je kasniji od datuma na koji istječe razdoblje prvenstva iz stavka 1. članka 25. ovoga zakona, podnositelj prijave patenta može podnijeti zahtjev za obnovu prava prvenstva.

3. Zahtjev iz stavka 2. ovoga članka može se podnijeti u roku od dva mjeseca od datuma istjecanja razdoblja prvenstva.
4. Institut će usvojiti zahtjev za obnovu prava prvenstva, pod uvjetom da podnositelj:
  - a) navede razloge koji potvrđuju da je do propuštanja roka u kojem se priznaje razdoblje prvenstva došlo unatoč dužnoj pažnji koju su zahtijevale okolnosti, i
  - b) plati pristojbe i naknade troškova postupka iz članka 15. ovoga zakona.
5. Institut obavještava podnositelja o razlozima zbog kojih zahtjev za obnovu prava prvenstva namjerava odbiti u cijelosti ili djelomično, te ga poziva da se u roku od mjesec dana od dana primitka poziva izjasni o tim razlozima.

Članak 27.

Ispravak ili dopuna zahtjeva za priznanje prava prvenstva

1. Podnositelj prijave patenta može podnijeti zahtjev za ispravak ili dopunu zahtjeva za priznanje prava prvenstva u roku od šesnaest mjeseci od datuma prava prvenstva ili, ako bi ispravak ili dopuna uzrokovala promjenu datuma prava prvenstva, u roku od šesnaest mjeseci od tako promijenjenog datuma prvenstva, koje god od šesnaestomjesečnog razdoblja istječe prije, pod uvjetom da je takav zahtjev podnesen u roku od četiri mjeseca od datuma podnošenja prijave patenta.
2. Uz zahtjev iz stavka 1. ovoga članka podnositelj je dužan platiti pristojbe i naknade troškova postupka iz članka 15. ovoga zakona. Ako u propisanom roku podnositelj ne plati pristojbe i naknade troškova postupka, zahtjev se odbacuje zaključkom.
3. Ako je radi ispravka ili dopune zahtjeva za priznanje prava prvenstva promijenjen datum prava prvenstva koje se zahtijeva, rokovi se računaju od promijenjenog datuma prvenstva.

Članak 28.

Zahtjevi iz stavka 2. članka 26. i stavka 1. članka 27. ovoga zakona ne mogu se podnijeti nakon što je podnositelj prijave patenta podnio zahtjev za objavu prijave u skladu sa stavkom 2. članka 37. ovoga zakona, osim ako je takav zahtjev za objavu povučen prije završetka tehničkih priprema za objavu prijave.

Članak 29.

Zahtjev za priznanje višestrukog prava prvenstva

Podnositelj prijave može zahtijevati priznanje višestrukog prava prvenstva na osnovu više ranije podnesenih prijava u jednoj ili više zemalja članica Pariške unije ili WTO, pod uvjetima iz članka 25. ovoga zakona.

Članak 30.

Obilježja izuma na koje se odnosi zahtjev za priznanje prava prvenstva

1. Zahtjev za priznanje prava prvenstva može se odnositi samo na ona obilježja izuma koja su sadržana u prvoj prijavi ili prijavama čije se prvenstvo zahtijeva.

2. Ako se pojedina obilježja izuma na koje se odnosi zahtjev za priznanje prava prvenstva ne nalaze u patentnim zahtjevima sadržanim u prvoj prijavi, odnosno prijavama, pravo prvenstva će se priznati ukoliko se ta obilježja mogu utvrditi iz svih sastavnih dijelova prijave.

Članak 31.

Datum priznatoga prava prvenstva

Prilikom primjene odredbi stavka 2. i 3. članka 8. i stavka 1. članka 24. ovoga zakona kao datum podnošenja prijave patenta Institutu smatra se datum priznatog prava prvenstva.

Odjeljak 1.

FORMALNO ISPITIVANJE

Članak 32.

Postupak po prijavi nakon podnošenja

1. Nakon primitka prijave patenta Institut ispituje:

a) udovoljava li prijava uvjetima za priznanje datuma podnošenja iz članka 22. ovoga zakona,

b) je li plaćena pristojba i naknada troškova postupka za podnošenje prijave, u skladu s člankom 15. ovoga zakona za podnošenje prijave,

c) je li podnesen prijevod prijave na jedan od službenih jezika Bosne i Hercegovine, ako je prijava sastavljena na stranom jeziku,

d) jesu li podneseni crteži iz točke d) stavka 1. članka 20. ovoga zakona,

e) zastupa li podnositelja prijave iz stavka 3. članka 5. ovoga zakona, osoba koja se može baviti zastupanjem u skladu sa stavkom 1. člankom 5. ovoga zakona.

2. Ako prijava ne udovoljava uvjetima za priznanje datuma podnošenja iz članka 22. ovoga zakona, Institut poziva podnositelja da u roku od mjesec dana od dana primitka poziva ukloni nedostatke izričito navedene u pozivu.

3. Ako podnositelj ne postupi u skladu s pozivom Instituta u roku iz stavka 2. ovoga članka, prijava patenta se odbacuje zaključkom .

4. Ako podnositelj ukloni nedostatke u roku iz stavka 2. ovoga članka, Institut donosi zaključak kojim se datum primitka zahtijevanih ispravaka utvrđuje kao datum podnošenja prijave patenta.

5. Kad se u prijavi patenta poziva na crteže koji nisu sadržani u prijavi, Institut poziva podnositelja prijave da dostavi crteže u roku od mjesec dana od dana primitka poziva. Ako podnositelj postupi po pozivu Instituta, datumom podnošenja prijave smatrat će se datum na koji Institut zaprimi crteže. Ukoliko crteži ne budu dostavljeni, smatrat će se da se prijavitelj na njih nije ni pozvao.

6. Institut poziva podnositelja prijave koji nije platio pristojbu i naknadu troška postupka, odnosno nije dostavio prijevod prijave patenta na jednom od službenih jezika Bosne i Hercegovine, da te nedostatke ukloni u roku od mjesec dana od dana primitka poziva.

7. Na obrazloženi zahtjev podnositelja prijave Institut može produžiti rokove propisane ovim člankom za razdoblje koje smatra opravdanim, ali ne više od tri mjeseca.

8. Ako podnositelj ne postupi po pozivu Instituta iz stavka 6. ovoga članka, prijava patenta kojoj je utvrđen datum podnošenja smatra se povučenom i Institut donosi zaključak o odbacivanju prijave.

Članak 33.

Upis prijave u registar

1. Prijava patenta kojoj je zaključkom utvrđen datum podnošenja upisuje se u Registar prijava patenata koje u elektronskoj formi vodi Institut.

2. Ako utvrdi da je u Registar iz stavka 1. ovoga članka upisana prijava koja ne ispunjava uvjete iz stavka 1. članka 22. ovoga zakona, Institut će o brisanju takve prijave iz Registra odlučiti zaključkom.

3. Sadržaj i način vođenja Registra prijava patenata pobliže se uređuje provedbenim propisom.

Članak 34.

Uvjerenje o pravu prvenstva

1. Na zahtjev podnositelja prijave Institut izdaje uvjerenje o pravu prvenstva prijave.

2. Uvjeti i postupak izdavanja te sadržaj uvjerenja iz stavka 1. ovoga članka pobliže se uređuje provedbenim propisom.

Članak 35.

Ispitivanje pretpostavki za objavu prijave patenta

1. Ispitivanjem pretpostavki za objavu prijave patenta utvrđuje se udovoljava li prijava sljedećim uvjetima:

a) sadržava li sve dijelove iz članka 20. ovoga zakona sastavljene na propisani način i potrebne priloge propisane ovim zakonom,

b) je li naznačen izumitelj,

c) je li podnesen uredan zahtjev za priznanje prava prvenstva u smislu članka 24. ovoga zakona, ako je priznanje prava prvenstva zahtijevano,

2. Ako se provedenim ispitivanjem utvrdi da nije udovoljeno uvjetima iz stavka 1. ovoga članka, Institut poziva podnositelja da u primjerenom roku ukloni nedostatke izričito navedene u pozivu. Taj rok ne može biti kraći od jednog niti dulji od tri mjeseca od dana primitka poziva.

3. Na obrazloženi zahtjev podnositelja prijave Institut može produžiti rok iz stavka 2. ovoga članka za vrijeme koje smatra opravdanim.

4. Ako podnositelj u određenom roku ne ukloni nedostatke iz stavka 1. ovoga članka, Institut donosi zaključak o odbacivanju prijave patenta.

5. Institut neće priznati pravo prvenstva, ako podnositelj ne postupi u skladu s pozivom iz stavka 2. ovoga članka u pogledu uređivanja zahtjeva za pravo prvenstva.

Članak 36.

Naknadne izmjene u prijavi

1. Prijava patenta kojoj je utvrđen datum podnošenja ne može se naknadno izmijeniti proširenjem opsega zaštite predmeta prijave.
2. Izmjene i dopune podataka sadržanih u prijavi kojima se ne proširuje opseg zaštite mogu se vršiti do okončanja postupka.

Odjeljak 2.

OBJAVA PRIJAVE PATENTA

Članak 37.

Način i sadržaj objave prijave patenta

1. Prijava patenta, za koju je ispitivanjem utvrđeno da udovoljava svim uvjetima iz članka 35. ovoga zakona, o čemu Institut donosi zaključak, objavljuje se u službenom glasilu Instituta nakon isteka osamnaest mjeseci od datuma podnošenja, odnosno od datuma priznatoga prava prvenstva, čime postaje dostupna javnosti.
2. Prijava patenta iz stavka 1. ovoga članka može se objaviti na zahtjev podnositelja i prije isteka navedenog roka, ali ne prije isteka roka od tri mjeseca od datuma podnošenja Institutu.
3. Prijava patenta koja je, unatoč tome što je bila povučena ili se smatrala povučenom, objavljena ili na koji drugi način od strane Instituta učinjena dostupnom javnosti, ne ulazi u stanje tehnike.
4. Sadržaj objave prijave patenta pobliže se uređuje provedbenim propisom.

Odjeljak 3.

POSTUPAK NAKON OBJAVE PRIJAVE PATENTA

Članak 38.

Zahtjevi

1. Podnositelj može, u roku od šest mjeseci od datuma objave prijave patenta u službenom glasilu Instituta podnijeti zahtjev za:
  - a) priznanje patenta provedbom postupka potpunog ispitivanja prijave patenta, ili
  - b) priznanje patenta na temelju prihvaćenih odnesenih rezultata potpunog ispitivanja prijave patenta,
  - c) odgodu provedbe postupka potpunog ispitivanja prijave patenta i dodjelu konsenzualnog patenta.
2. Ako u propisanom roku nije podnesen jedan od zahtjeva iz stavka 1. ovoga članka i plaćena pristojba i naknada troškova postupka u skladu s člankom 15. ovoga zakona, prijava patenta smatra se povučenom i Institut donosi zaključak o obustavi postupka za priznanje patenta.
3. Sadržaj zahtjeva iz stavka 1. ovoga članka pobliže se uređuje provedbenim propisom.

Članak 39.

Postupak potpunoga ispitivanja

1. Potpunim ispitivanjem prijave patenta utvrđuje se udovoljava li izum svim uvjetima za priznanje patenta, tj. je li predmet prijave izum koji:

a) nije isključen iz zaštite patentom u skladu sa stavkom 6., člankom 6. te člankom 7. ovoga zakona;

b) je u skladu s pravilom o jedinstvu izuma iz članka 18. ovoga zakona;

c) je u prijavi otkriven u skladu sa stavkom 3. člankom 20. ovoga zakona;

d) je nov u skladu s člankom 8. i člankom 9. ovoga zakona, koji ima inventivnu razinu u skladu s člankom 10. ovoga zakona i koji je industrijski primjenjiv u skladu s člankom 11. ovoga zakona.

2. Postupak potpunog ispitivanja prijave iz stavka 1. ovoga članka, Institut može provesti u potpunosti ili djelomično u pravilu u suradnji s patentnim uredima iz članka 32. Ugovora o suradnji na području patenata (PCT) kao i patentnim uredima drugih zemalja koji provode postupak potpunog ispitivanja i s kojima Institut o tome ima sklopljen ugovor o suradnji.

Članak 40.

Podnošenje rezultata potpunog ispitivanja priznatog patenta

1. Zahtjev za priznanje patenta prihvaćanjem rezultata potpunog ispitivanja priznatog patenta u skladu s točkom b) stavkom 1. članka 38. ovoga zakona može se podnijeti samo ako je prijava patenta za isti izum podnesena jednom ili većem broju patentnih ureda.

2. Uredi iz stavka 1. ovoga članka su uredi koji provode postupak potpunog ispitivanja, s kojima u trenutku podnošenja zahtjeva iz točke b) stavka 1. članka 38. ovoga zakona, Institut o tome ima potpisan ugovor o suradnji te državni i međudržavni uredi koji na temelju članka 32. Ugovora o suradnji na području patenata (PCT) imaju status ovlaštenoga tijela za međunarodno prethodno ispitivanje međunarodnih prijava patenata.

3. Podnositelj zahtjeva iz točke b) stavka 1. članka 38. ovoga zakona obvezan je uz zahtjev priložiti potpisanu izjavu da će dokaz o rezultatu postupka potpunoga ispitivanja provedenoga u jednom od ureda iz stavka 2. ovoga članka, dostaviti u roku od šest mjeseci od dana priznanja patenta od strane ureda iz stavka 2. ovoga članka, a najkasnije pet godina od datuma podnošenja zahtjeva iz točke b) stavka 1. članka 38. ovoga zakona.

4. Na temelju obrazloženog zahtjeva podnositelja prijave i priloženih dokaza, Institut može rok iz stavka 3. ovoga članka produljiti.

5. Ako podnositelj prijave u propisanom roku ne dostavi rezultate provedenoga postupka potpunog ispitivanja koji su Institutu dostatni za donošenje rješenja povodom zahtjeva za priznanje patenta, prijava se smatra povučenom i Institut donosi zaključak o obustavi postupka .

6. Institut donosi rješenje po zahtjevu za priznanje patenta ako je udovoljeno uvjetima iz stavka 1. članka 39. ovoga zakona na temelju uzimanja u obzir dostavljenih rezultata postupka potpunog ispitivanja.

7. Dokumenti koje podnositelj treba dostaviti kao dokaz o rezultatu postupka potpunog ispitivanja provedenog od strane ureda iz stavka 2. ovoga članka pobliže se određuju provedbenim propisom.

Članak 41.

Konsenzualni patent

1. Zahtjev za dodjelu konsenzualnog patenta iz točke c) stavka 1. članka 38. ovoga zakona objavljuje se u službenom glasilu Instituta.
2. Način i sadržaj objave iz stavka 1. ovoga članka pobliže se uređuje provedbenim propisom.

Članak 42.

Prigovor na zahtjev za dodjelu konsenzualnog patenta

1. Svaka fizička ili pravna osoba može u roku od šest mjeseci nakon objave zahtjeva iz članka 41. ovoga zakona Institutu podnijeti prigovor protiv dodjele konsenzualnog patenta ili podnijeti zahtjev Institutu za provođenje postupka potpunog ispitivanja u skladu s člankom 39. ovoga zakona.
2. Prigovoru iz stavka 1. ovoga članka prilaže se dokaz o plaćenim troškovima postupka za prigovor, koji iznosi jednu trećinu troškova postupka potpunog ispitivanja, u skladu s člankom 15. ovoga zakona.
3. Zahtjevu za provođenje postupka potpunog ispitivanja iz stavka 1. ovoga članka prilaže se dokaz o plaćenju naknadi troškova za provođenje postupka potpunog ispitivanja, u skladu sa člankom 15. ovoga zakona.
4. Ako je podnesen prigovor na zahtjev za dodjelu konsenzualnog patenta ili zahtjev za provođenje postupka potpunog ispitivanja i ako su za njih plaćene propisane pristojbe i naknade troškova postupka, Institut o tome bez odlaganja obavještava podnositelja zahtjeva za priznanje konsenzualnog patenta.
5. Podnositelj zahtjeva za dodjelu konsenzualnog patenta može u roku od šest mjeseci od primitka obavijesti o prigovoru podnesenom u skladu sa stavkom 1. ovoga članka podnijeti zahtjev za priznanje patenta provedbom postupka potpunoga ispitivanja u skladu s točkom a) stavkom 1. članka 39. ovoga zakona, pri čemu je dužan platiti razliku između uplaćene pristojbe za podnošenje prigovora i pristojbe propisane za provođenje postupka potpunog ispitivanja, u skladu s člankom 15. ovoga zakona.
6. Ako podnositelj zahtjeva za dodjelu konsenzualnog patenta ne postupi u skladu sa stavkom 5. ovoga članka Institut će odbaciti prijavu patenta zaključkom.
7. Za cijelo vrijeme trajanja konsenzualnog patenta njegov nositelj kao i svaka druga fizička ili pravna osoba može podnijeti zahtjev za provedbu postupka potpunoga ispitivanja dotične prijave patenta, a postupak se provodi u skladu s člankom 39. ovoga zakona, pod uvjetom da je plaćena pristojba i naknada troškova postupka u skladu s člankom 15. ovoga zakona.
8. Sadržaj prigovora iz stavka 1. ovoga članka pobliže se uređuje provedbenim propisom.

Članak 43.

Odbijanje zahtjeva za priznanje patenta

1. Ako je:

a) provedbom postupka iz članka 39. i članka 40. ovoga zakona utvrđeno da prijava patenta ne udovoljava uvjetima za priznanje patenta iz stavka 1. članka 39. ovoga zakona, ili

b) utvrđeno na prvi pogled da zahtjev za priznanje konsenzualnog patenta ne udovoljava uvjetima iz točaka a), b) i c) stavka 1. članka 39. ovoga zakona, Institut u pisanom obliku izvješćuje podnositelja prijave o razlozima zbog kojih se patent ne može priznati i poziva ga da se u pisanom obliku izjasni o navedenim razlozima u određenom roku, koji ne može biti kraći od mjesec dana niti dulji od dva mjeseca od dana primitka poziva.

2. Rok iz stavka 1. ovoga članka Institut može produljiti na obrazloženi zahtjev podnositelja prijave ali ne duži od 90 dana.

3. Ako podnositelj prijave ne postupi u skladu s pozivom iz stavka 1. ovoga članka, Institut donosi rješenje o odbijanju patenta.

Članak 44.

Priznanje patenta odnosno dodjela konsenzualnog patenta

1. Ako je utvrđeno da prijava patenta:

a) udovoljava svim uvjetima za priznanje patenta iz stavka 1. članka 39. ovoga zakona ili,

b) udovoljava uvjetima iz točaka a) b) i c) stavka 1. članka 39. ovoga zakona za dodjelu konsenzualnog patenta, i ako nije podnesen prigovor u skladu s člankom 42. ovoga zakona, ispunjeni su uvjeti za priznanje patenta, o čemu Institut donosi rješenje.

2. Institut dostavlja podnositelju tekst prijave patenta za koju namjerava priznati patent i poziva ga da u roku od mjesec dana od dana primitka poziva podnese pisano određenje na dostavljeni tekst patentnih zahtjeva.

3. Ako podnositelj u roku iz stavka 2. ovoga članka ne postupi u skladu s pozivom, smatra se kao da je dostavio određenje o slaganju s dostavljenim tekstom, i Institut donosi rješenje o priznanju patenta.

4. Ako podnositelj prijave patenta pravodobno dostavi Institutu pisano određenje o neslaganju s tekstom prijave iz stavka 2. ovoga članka, obvezan je navesti razloge i Institutu dostaviti svoj prijedlog izmijenjenog teksta patentnih zahtjeva.

5. Ako Institut prihvati podnositeljeve razloge i izmijenjeni tekst patentnih zahtjeva iz stavka 4. ovoga članka, donosi rješenje o priznanju patenta prema tekstu patentnih zahtjeva koje je prihvatio.

6. Institut donosi rješenje iz stavka 3. i 5. ovoga članka pod uvjetom da su plaćene pristojbe i naknade troškova postupka u skladu s člankom 15. ovoga zakona za: održavanje patenta, tiskanje objave patenta.

Članak 45.

Upis patenta u registar

1. Podaci iz rješenja o priznanju patenta, odnosno dodjeli konsenzualnog patenta, s datumom donošenja rješenja, upisuju se u Registar patenata koji u elektronskoj formi vodi Institut.

2. Podaci iz rješenja o odbijanju prijave patenta upisuju se u Registar prijave patenata.

3. Sadržaj i način vođenja Registra patenata uređuju se provedbenim propisom.

Članak 46.

Isprava o patentu

1. Nositelju patenta izdaje se isprava o patentu, a nositelju konsenzualnog patenta izdaje se isprava o konsenzualnom patentu.
2. Isprava iz stavka 1. ovoga članka izdaje se na zahtjev nositelja i po uplati posebnih troškova postupka.
3. Sadržaj i oblik isprave iz stavka 1. ovoga članka pobliže se uređuju provedbenim propisom.

Članak 47.

Patentni spis

1. Nositelju patenta, izdaje se patentni spis, koji se za konsenzualni patent označava nazivom: spis konsenzualnog patenta.
2. Spis iz stavka 1. ovoga članka izdaje se po uplati posebnih troškova postupka.
3. Sadržaj i oblik spisa iz stavka 1. ovoga članka pobliže se uređuju provedbenim propisom.

Članak 48.

Objava podatka o priznanju patenta

1. Podatak o priznatom patentu, odnosno dodijeljenom konsenzualnom patentu objavljuje se u službenom glasilu Instituta. Rješenje o priznanju patenta, odnosno dodjeli konsenzualnog patenta ima učinak od datuma objave podatka o priznatom patentu, odnosno dodjeli konsenzualnog patenta.
2. Sadržaj objave iz stavka 1. ovoga članka pobliže se uređuje provedbenim propisom.

Odjeljak 4.

NASTAVAK POSTUPKA I PONOVDNA USPOSTAVA PRAVA

Članak 49.

Nastavak postupka

1. Ako je podnositelj prijave ili nositelj patenta odnosno konsenzualnog patenta propustio u roku propisanom ovim zakonom izvršiti neku radnju u postupku pred Institutom čega je neposredna posljedica gubitak prava iz prijave patenta ili patenta odnosno konsenzualnog patenta, može podnijeti zahtjev za nastavak postupka. Institut će dopustiti nastavak postupka, pod uvjetom da podnositelj:
  - a) podnese zahtjev za nastavak postupka i izvrši sve propuštene radnje u roku iz stavka 2. ovoga članka;
  - b) uplati pristojbu i naknadu troškova postupka u skladu s člankom 15. ovoga zakona.
2. Rok za podnošenje zahtjeva odnosno izvršenje propuštenih radnji iz stavka 1. ovoga članka ne može biti dulji od dva mjeseca od datuma isteka roka propisanog ovim zakonom i nastanka pravnih posljedica iz stavka 1. ovoga članka.

3. Ako propuštene radnje nisu izvršene u roku iz stavka 2. ovoga članka ili ako nisu plaćene pristojbe i naknade troškova postupka iz članka 15. ovoga zakona, smatrat će se da zahtjev za nastavak postupka nije ni podnesen, o čemu Institut donosi zaključak.

4. Zahtjev za nastavak postupka ne može se podnijeti ako je propušten rok:

- a) iz stavka 2. ovoga članka,
- b) za podnošenje zahtjeva iz članka 26. i 27. ovoga zakona,
- c) za podnošenje prijedloga iz članka 50. ovoga zakona,
- d) za sve radnje u žalbenom postupku,
- e) za sve radnje u postupcima pred Institutom u kojima sudjeluje više stranaka.

5. Sadržaj zahtjeva, uvjeti i postupak po zahtjevu iz stavka 1. ovoga članka pobliže se uređuju provedbenim propisima.

Članak 50.

Ponovna uspostava prava

1. Ako je podnositelj prijave ili nositelj patenta, odnosno konsenzualnog patenta, unatoč dužnoj pažnji koju su zahtijevale okolnosti, propustio u roku propisanom ovim zakonom izvršiti neku radnju u postupku pred Institutom čega je neposredna posljedica gubitak prava iz prijave patenta ili patenta, odnosno konsenzualnog patenta Institut će dopustiti ponovnu uspostavu prava, pod uvjetom da podnositelj:

- a) podnese prijedlog za ponovnu uspostavu prava,
  - b) iznese okolnosti zbog kojih je bio spriječen u roku izvršiti propuštenu radnju,
  - c) uplati pristojbu i naknadu troškova u skladu s člankom 15. ovoga zakona
- o čemu donosi zaključak.

2. Prijedlog za ponovnu uspostavu prava podnosi se u roku od tri mjeseca računajući od dana kad je prestao razlog koji je uzrokovao propuštanje, a ako je podnositelj kasnije saznao za propuštanje, onda od dana kad je to saznao.

3. Nakon isteka godine dana od datuma propuštanja roka, prijedlog iz stavka 1. ovoga članka ne može se podnijeti.

4. Ako Institut utvrdi da je prijedlog iz stavka 1. ovoga članka neopravdan te ga namjerava odbiti u cijelosti ili djelomično, o razlozima odbijanja prethodno obavještava podnositelja prijedloga te ga poziva da se u roku od mjesec dana od dana primitka poziva izjasni o tim razlozima. O odbijanju prijedloga za ponovnu uspostavu prava Institut donosi zaključak.

5. Prijedlog za ponovnu uspostavu prava ne može se podnijeti zbog propuštanja roka za sljedeće radnje:

- a) podnošenje prijedloga iz stavka 1. ovoga članka,
- b) podnošenje zahtjeva za produljenje roka,
- c) podnošenje zahtjeva iz članka 26. i 27. ovoga zakona,
- d) podnošenje jednog od zahtjeva iz članka 38. ovoga zakona,
- e) podnošenje prigovora iz stavka 3. članka 42. ovoga zakona,
- f) podnošenje zahtjeva iz članka 49. ovoga zakona,
- g) podnošenje prijevoda iz članka 32. ovoga zakona,
- h) za sve radnje u žalbenom postupku,
- i) sve radnje u postupcima pred Institutom u kojima sudjeluje više stranaka.

6. Svaka osoba koja je u dobroj vjeri iskoristavala ili obavila stvarne i ozbiljne pripreme za iskorištavanje izuma koji je predmet objavljene prijave, u razdoblju između gubitka prava iz stavka 1. ovoga članka i objave podatka o prihvaćanju prijedloga za ponovnu uspostavu prava, može bez obveze plaćanja naknade štete nastaviti s takvim iskorištavanjem, u svrhu vlastitog poslovanja i potreba vezanih uz takvo poslovanje.

7. Sadržaj prijedloga, uvjeti i postupak po prijedlogu iz stavka 1. ovoga članka, kao i objava podatka o ponovnoj uspostavi prava pobliže se uređuju provedbenim propisom.

Odjeljak 5.

UPISI PROMJENA, IZVADCI, UVID U SPIS, ISPRAVCI

Članak 51.

Upis promjena u registre

1. O zahtjevima stranaka za upis promjena u Registar prijava patenata odnosno Registar patenata, Institut odlučuje rješenjem.

2. Upisane promjene koje se odnose na objavljene prijave patenata i na patente objavljuju se u službenom glasilu Instituta.

3. Postupak upisa promjena u registre Instituta i njihovo objavljivanje u službenom glasilu, te plaćanje pristojbi i naknada troškova postupka pobliže se uređuju provedbenim propisom.

Članak 52.

Izvadak iz registra

1. Na zahtjev fizičke ili pravne osobe Institut izdaje izvadak iz Registra prijava patenata odnosno Registra patenata.

2. Način izdavanja i sadržaj izvotka pobliže se uređuju provedbenim propisom.

Članak 53.

Uvid u spis

1. Na zahtjev fizičke ili pravne osobe Institut će učiniti dostupnima zatražene tekstove objavljenih prijava patenata, kao i patentne spise.

2. Institut može prije objave prijave patenta u službenom glasilu zainteresiranoj fizičkoj i pravnoj osobi, na njen zahtjev dostaviti sljedeće podatke: broj prijave, podatke o podnositelju prijave, naziv izuma te datum podnošenja prijave, odnosno, u slučaju da je zatraženo pravo prvenstva, naznaku države ili organizacije kojoj je podnesena prva prijava, s njenim brojem i datumom podnošenja.

3. Sastojci patentnog spisa te način i sadržaj pružanja ovih usluga kao i naknada troškova uređuju se provedbenim propisom.

Članak 54.

Ispravljanje pogrešaka u dokumentima

1. Jezične pogreške, pogreške u pisanju kao i druge slične neispravnosti u dokumentima ispraviti će se na zahtjev podnositelja prijave, nositelja patenta odnosno nositelja konsenzualnog patenta, ili po službenoj dužnosti, o čemu Institut donosi.

2. Postupak ispravljanja pogrešaka, objava određenih ispravaka u službenom glasilu Instituta, te plaćanje pristojbi i naknada troškova postupka pobliže se uređuju provedbenim propisom.

GLAVA V. TRAJANJE, ODRŽAVANJE I PRESTANAK PATENTA

Članak 55.

Trajanje patenta

1. Patent traje dvadeset godina računajući od datuma podnošenja prijave patenta.
2. Konsenzualni patent traje deset godina računajući od datuma podnošenja prijave.

Članak 56.

Održavanje patenta

1. Za održavanje prava iz prijave i priznatog patenta odnosno konsenzualnog patenta plaća se propisana godišnja pristojba i naknada troškova postupka, na način propisan posebnim propisom.
2. Godišnja pristojba i naknada troškova iz stavka 1. ovoga članka plaćaju se za treću i svaku sljedeću godinu računajući od datuma podnošenja prijave.
3. Godišnja pristojba i naknada troškova iz stavka 1. ovoga članka za pojedinu godinu treba biti plaćena u roku koji dopijeva prije isteka godine koja prethodi.
4. Ako nositelj patenta odnosno konsenzualnog patenta ne plati pristojbu i naknadu troškova postupka u skladu sa stavkom 2., a u roku iz stavka 3. ovoga članka, može ih platiti uvećane za 50% u dodatnom roku od šest mjeseci.
5. Institut će obavijestiti nositelja patenta odnosno konsenzualnog patenta, kao i podnositelja prijave, o propuštanju roka za plaćanje godišnje pristojbe i naknade troškova postupka za održavanje patenta i prava iz prijave patenta s navođenjem posljedica neplaćanja istih, te na mogućnost plaćanja u dodatnom roku prema stavku 4. ovoga članka.
6. Godišnje pristojbe i naknade iz stavka 1. ovoga članka ne mogu se uredno platiti ranije od godinu dana prije njihova dospijeca na naplatu.
7. Ako podnositelj prijave patenta pravovremeno ne plati propisanu pristojbu i naknadu troška postupka za održavanje prava iz prijave Institut donosi zaključak o odbacivanju prijave.

Članak 57.

Razlozi za prestanak patenta

1. Ako nositelj patenta odnosno konsenzualnog patenta uredno ne plati propisanu pristojbu i naknadu troška postupka za održavanje patenta, odnosno konsenzualnog patenta, isti prestaje sljedećega dana od dana isteka roka za plaćanje iz stavka 3. članka 56. ovoga zakona.

2. Nositelj patenta, odnosno konsenzualnog patenta može se odreći istog u cijelosti ili djelomično, pisanom izjavom o čemu Institut donosi zaključak. Učinci izjave o odricanju nastupaju sljedećega dana od dana dostave iste Institutu.

3. Ako je u Registru patenata upisano određeno pravo u korist treće osobe, nositelj patenta, odnosno konsenzualnog patenta ne može se odreći istog bez prethodne ovjerene pisane suglasnosti te osobe.

4. Odricanje od patenta, odnosno konsenzualnog patenta upisuje se u Registar patenata i podatak o tome objavljuje u službenom glasilu Instituta.

5. Patent, odnosno konsenzualni patent prestaje danom smrti nositelja, odnosno danom gubitka svojstva pravne osobe, osim ako je prešao na nasljednike, odnosno pravne sljednike. Ova odredba analogno se primjenjuje i na svjedodžbu o dodatnoj zaštiti iz stavka 1. članka 58. ovoga zakona.

GLAVA VI. SVJEDODŽBA O DODATNOJ ZAŠTITI

Članak 58.

Pojam

1. Svjedodžba o dodatnoj zaštiti može se izdati u slučaju kada je temeljni patent priznat za lijek namijenjen ljudima ili životinjama ili za sredstvo za zaštitu bilja, za čije stavljanje u promet je potrebno prethodno odobrenje nadležnoga tijela.

2. Temeljni patent je patent kojeg je nositelj odredio u postupku za dobivanje svjedodžbe o dodatnoj zaštiti i kojim se štiti proizvod kao takav ili postupak za dobivanje ili primjenu proizvoda.

3. Postupak po zahtjevu za izdavanje svjedodžbe o dodatnoj zaštiti pobliže će se propisati propisom donesenim na temelju ovoga zakona.

Članak 59.

Predmet i učinci zaštite

1. Predmet zaštite svjedodžbom je samo proizvod obuhvaćen odobrenjem za stavljanje u promet lijeka namijenjenog ljudima ili životinjama odnosno sredstva za zaštitu bilja, i to za svaku primjenu tog proizvoda kao lijeka namijenjenog ljudima ili životinjama odnosno sredstva za zaštitu bilja, koja je bila odobrena prije prestanka važenja svjedodžbe.

2. Učinci svjedodžbe nastupaju odmah nakon zakonskog isteka roka trajanja temeljnog patenta.

3. Svjedodžba o dodatnoj zaštiti nositelju osigurava ista prava koja proizlaze iz patenta, i analogno ta su prava podložna istim ograničenjima.

Članak 60.

Uvjeti za stjecanje

Svjedodžba se izdaje na zahtjev nositelja temeljnog patenta ako su na dan podnošenja zahtjeva za izdavanje svjedodžbe ispunjene sljedeće pretpostavke:

- a) da je lijek namijenjen ljudima ili životinjama, odnosno sredstvo za zaštitu bilja zaštićeno temeljnim patentom koji je na snazi,
- b) da je izdano odobrenje za stavljanje u promet lijeka namijenjenog ljudima ili životinjama, odnosno sredstva za zaštitu bilja, i da je isto na snazi,
- c) da temeljni patent za lijek namijenjen ljudima ili životinjama, odnosno sredstvo za zaštitu bilja nije već bio predmet svjedodžbe,
- d) da je prijava za temeljni patent podnesena u Bosni i Hercegovini nakon 27. kolovoza 2002. godine.
- e) da je prvo odobrenje za stavljanje u promet lijeka namijenjenog ljudima ili životinjama, odnosno sredstva za zaštitu bilja izdano nakon ..... (*definirati datum*).

Članak 61.

Rok za podnošenje zahtjeva

Zahtjev za izdavanje svjedodžbe se podnosi Institutu u roku od šest mjeseci od datuma izdavanja odobrenja iz točke b) članka 60. ovoga zakona, za stavljanje u promet lijeka namijenjenog ljudima ili životinjama odnosno sredstva za zaštitu bilja, a ako je odobrenje izdano prije priznanja temeljnog patenta, u roku od šest mjeseci od datuma objave podatka o priznanju patenta iz članka 48. ovoga zakona.

Članak 62.

Trajanje zaštite

1. Prava stečena svjedodžbom mogu trajati onoliki vremenski period koliki je protekao od datuma podnošenja prijave temeljnog patenta do dana izdavanja prvog odobrenja za stavljanje u promet lijeka namijenjenog ljudima ili životinjama, odnosno sredstva za zaštitu bilja, koji je zaštićen tim patentom, umanjen za pet godina.
2. Svjedodžba može trajati najdulje pet godina od njezina stupanja na snagu.
3. Trajanje svjedodžbe određeno je rješenjem Instituta.

Članak 63.

Objava i upis svjedodžbe u registar

1. Institut u službenom glasilu objavljuje podatke o podnesenom zahtjevu za izdavanje svjedodžbe, donošenju rješenja o izdavanju svjedodžbe, odnosno odbijanju zahtjeva za izdavanje svjedodžbe i o prestanku važenja svjedodžbe. Podaci koji se objavljuju поближе se uređuju provedbenim propisom.
2. Podaci vezani uz postupak po zahtjevu za izdavanje svjedodžbe, te o njezinom trajanju upisat će se u odgovarajući Registar u skladu s odredbama provedbenog propisa.

Članak 64.

Odnos prema konsenzualnom patentu

Odredbe iz članka 58.-63. ovoga zakona ne primjenjuju se na konsenzualni patent.

GLAVA VII.
IZUMI STVORENI U RADNOM ODNOSU

Članak 65.

Pravo na podnošenje prijave patenata za izum stvoren u okviru radnog odnosa uređuje se posebnim propisom, općim aktima poslodavca ili ugovorom o radu.

GLAVA VIII.
SADRŽAJ I OPSEG PATENTA

Članak 66.

Isključiva prava iz patenta

1. Bez suglasnosti nositelja patenta svakoj drugoj osobi zabranjeno je:
  - a) izrađivati, nuditi na prodaju, prodavati, rabiti, izvoziti ili uvoziti i skladištiti u te svrhe proizvod koji je izrađen prema zaštićenom izumu;
  - b) primjenjivati postupak koji je predmet zaštićenog izuma ili nuditi njegovu primjenu;
  - c) nuditi na prodaju, prodavati, rabiti, izvoziti ili uvoziti i skladištiti u te svrhe proizvod koji je direktno dobiven postupkom koji je predmet zaštićenog izuma.
2. Bez suglasnosti nositelja patenta svakoj drugoj osobi zabranjeno je i nuđenje i isporučivanje proizvoda (tvari, smjese, dijela uređaja) koji čini bitni element zaštićenog izuma osobama koje nisu ovlaštene za iskorištavanje toga izuma, ako je ponuđaču ili isporučitelju poznato ili mu je iz okolnosti slučaja moralo biti poznato da je taj proizvod namijenjen za stavljanje u funkciju tuđega zaštićenog izuma.
3. Odredbe stavka 2. ovoga članka ne primjenjuju se ako je proizvod koji se nudi ili isporučuje uobičajen na tržištu, osim kad ponuđač ili isporučitelj potiče druge osobe na poduzimanje radnji iz stavka 1. ovoga članka.
4. U nedostatku dokaza o suprotnom, smatrat će se da je proizvod dobiven zaštićenim postupkom ako je proizvod nov ili ako je vjerojatno da je proizvod dobiven zaštićenom postupkom i da nositelj patenta nije mogao, unatoč razumnom trudu, utvrditi koji je postupak stvarno korišten. Vjerojatnost da je proizvod dobiven zaštićenim postupkom postoji osobito kad je zaštićeni postupak jedini poznati postupak.

Članak 67.

*Isključiva prava s obzirom na patente
iz područja biotehnologije*

1. Ako je patentom zaštićen biološki materijal koji sadrži posebna obilježja koja iz tog izuma proizlaze, isključiva prava iz stavka 1. i 2. članka 66. ovoga zakona, odnosit će se i na bilo koji biološki materijal koji je izveden iz toga biološkog materijala rasplodivanjem ili umnožavanjem u istovjetnom ili različitom obliku s istovjetnim obilježjima.
2. Ako je patentom zaštićen postupak koji omogućuje proizvodnju biološkog materijala koji sadrži posebna obilježja koja iz izuma proizlaze, isključiva prava iz stavka 1. i 2. članka 66. ovoga zakona, odnosit će se i na biološki materijal dobiven neposredno tim postupkom, kao i na bilo koji biološki materijal koji je izveden iz toga biološkog materijala rasplodivanjem ili umnožavanjem u istovjetnom ili različitom obliku s istovjetnim obilježjima.

3. Ako je patentom zaštićen proizvod koji sadrži ili se sastoji od genetičke informacije, isključiva prava iz stavka 1. i 2. članka 66. ovoga zakona, odnosit će se i na cjelokupan materijal u koji je taj proizvod ugrađen i u kojem je genetička informacija sadržana i obavlja svoju funkciju, osim ljudskog tijela, raznih stupnjeva njegovog oblikovanja i razvoja, ili jednostavnog otkrića jednog od njegovih elemenata, uključujući sekvencu ili djelomičnu sekvencu gena.

Članak 68.

Opseg isključivih prava

1. Opseg isključivih prava nositelja patenta određen je patentnim zahtjevima koji su konačno prihvaćeni u postupku za priznanje patenta, pri čemu će opis i crteži služiti tumačenju patentnih zahtjeva. Pojmovi uporabljeni u patentnim zahtjevima nisu strogo ograničeni na doslovno značenje riječi niti će se opis i crteži uzimati u obzir samo u svrhu razjašnjavanja nejasnoća u patentnim zahtjevima. Patentne zahtjeve ne treba shvatiti niti kao upute da se opseg isključivih prava može protezati na ono što bi na temelju opisa i crteža stručnjak u području tehnike mogao zaključiti da je namjeravani opseg zaštite.

2. U vremenskom razdoblju od datuma objave prijave patenta do priznanja patenta, opseg zaštite određen je patentnim zahtjevima iz prijave patenta objavljene u skladu s ovim zakonom, ali patentom, onakvim kakav je konačno priznat ili izmijenjen nakon provedenog postupka poništaja u kojem je djelomično poništen, retroaktivno se određuju prava iz prijave patenta, pod uvjetom da opseg zaštite time nije proširen.

Članak 69.

Prava iz prijave patenta i prava iz konsenzualnog patenta

1. Objavom prijave u skladu s člankom 37. ovoga zakona podnositelj prijave patenta stječe privremena prava na temelju kojih može zahtijevati naknadu štete od bilo koje treće strane koja je u vremenskom razdoblju između datuma objave prijave patenta i datuma objave podatka o priznanju patenta iskorištavala izum u suprotnosti s člankom 66. i 67. ovoga zakona, što bi nakon priznanja patenta moglo biti zabranjeno.

2. Prijava patenta koja je odbijena, odbačena, povučena ili se smatra povučenom, ne proizvodi učinke propisane odredbom stavka 1. ovoga članka.

3. Nositelj konsenzualnog patenta ima prava iz stavka 1. ovoga članka.

Odjeljak 1.

PROMET PRAVA

Članak 70.

Prijenos prava i licencija

1. Patent može biti predmet ugovora o potpunom ili djelomičnom prijenosu prava, kao i predmet ugovora o licenciji.

2. Ugovorom o licenciji ustupa se pravo na iskorištavanje zaštićenog izuma.

3. Ugovor o prijenosu prava, kao i ugovor o licenciji zaključuju se uz uvjete i na način koji su propisani posebnim propisima koji uređuju pitanje obveznih odnosa.

4. Za zaključivanje ugovora o prijenosu prava, kao i ugovora o licencijski potreban je pristanak svih nositelja prava.
5. Prijenos prava i licencija imaju učinak prema trećima od datuma upisa u Registar prijava patenata odnosno Registar patenata.
6. Upis licencije u Registar iz stavka 5. ovoga članka vrši se na zahtjev jedne od ugovornih strana i objavljuje u službenom glasilu Instituta.
7. Odredbe ovoga članka na odgovarajući način primjenjuju se i na zaključivanje ugovora o prijenosu, kao i ugovora o licencijski koji za predmet imaju prava iz prijave patenta, konsenzualnog patenta i svjedodžbe o dodatnoj zaštiti.
8. Rješenje o odbijanju zahtjeva za priznanje patenta nema retroaktivni učinak na ugovor o prijenosu prava iz prijave odnosno ugovor o licencijski ako je i u mjeri u kojoj je taj ugovor izvršen, osim ako je prenositelj odnosno davatelj licencije postupao nesavjesno.
9. Upis u Registar i objava iz stavka 6. ovoga članka pobliže se uređuju provedbenim propisom.

Članak 71.

Zalog i ovrha

1. Patent može biti predmetom založnog prava i predmetom ovrhe.
2. Na zahtjev založnog vjerovnika ili založnog dužnika založno pravo upisuje se u Registar patenata. Osnivanje založnog prava ima učinak prema trećima od datuma upisa u Registar patenata.
3. Sud koji provodi ovrhu po službenoj dužnosti bez odgode obavješćuje Institut o pokrenutoj ovrhi na patentu radi upisa ovrhe u Registar patenata. Upis ovrhe u Registar patenata provodi se na teret ovrhovoditelja.
4. Odredbe ovoga članka na odgovarajući način primjenjuju se i na osnivanje založnog prava i ovrhu na pravu iz prijave patenta, konsenzualnog patenta i svjedodžbe o dodatnoj zaštiti

Članak 72.

Stečaj

Kada je patent, pravo iz prijave patenta, konsenzualni patent ili svjedodžba o dodatnoj zaštiti dio stečajne mase, stečajni upravitelj po službenoj dužnosti obavješćuje Institut o pokrenutom stečajnom postupku radi upisa stečaja u odgovarajući Registar.

Odjeljak 2. OGRANIČENJA UČINAKA PATENATA

Članak 73.

Izuzeci od isključivih prava

Isključivo pravo nositelja patenta ne odnosi se na:

- a) radnje kojima se izum iskorištava u osobne i nekomercijalne svrhe;
- b) radnje koje se poduzimaju radi istraživanja i razvoja te pokusa, koje se odnose na predmet zaštićenoga a izuma, uključujući radnje potrebne za dobivanje registracije ili odobrenja za stavljanje na tržište proizvoda koji je lijek namijenjen ljudima ili životinjama ili medicinski proizvod;
- c) neposrednu i pojedinačnu pripremu lijeka u ljekarni na temelju pojedinačnoga liječničkog recepta i na postupke koji se odnose na tako pripremljeni lijek.

Članak 74.

Pravo ranije uporabe

1. Patent ne djeluje prema osobi koja je prije datuma podnošenja ili prije datuma priznatog prava prvenstva prijave patenta, u dobroj vjeri, u Bosni i Hercegovini i u okviru svojih gospodarskih aktivnosti rabila ili izrađivala proizvod prema zaštićenom izumu ili je obavila stvarne i ozbiljne pripreme za takvo iskorištavanje izuma.
2. Osoba iz stavka 1. ovoga članka ima pravo, bez suglasnosti nositelja patenta, nastaviti s iskorištavanjem izuma u opsegu u kojem ga je iskorištavala ili pripremila za iskorištavanje do datuma podnošenja prijave patenta za navedeni izum.
3. Pravo iz stavka 2. ovoga članka može se prenijeti ili naslijediti samo s procesom rada i proizvodnim pogonom u kojem je pripremljeno ili započelo iskorištavanje izuma.

Članak 75.

Ograničenje učinaka s obzirom na patente u području biotehnologije

1. Isključiva prava koja proizlaze iz odredbe članka 67. ovoga zakona neće se odnositi na biološki materijal dobiven rasplodivanjem i umnažanjem biološkog materijala koji je na tržište Bosne i Hercegovine pušten od strane nositelja patenta ili uz njegovu suglasnost, pri čemu rasplodivanje i umnažanje nužno proizlazi iz primjene radi koje je biološki materijal stavljen na tržište, pod uvjetom da se dobiveni materijal kasnije ne rabi za daljnje rasplodivanje i umnažanje.
2. Iznimno od odredbe članka 67. ovoga zakona, prodajom ili nekim drugim načinom komercijalne uporabe materijala za umnažanje biljaka poljoprivredniku od strane nositelja patenta ili uz njegov pristanak, a u poljoprivredne svrhe, poljoprivrednik stječe ovlaštenje uporabiti proizvode svoje berbe za rasplodivanje ili za umnažanje na svom poljoprivrednom gospodarstvu.
3. Iznimno od odredbe članka 67. ovoga zakona, prodajom ili nekim drugim načinom komercijalne uporabe rasplodne stoke ili drugog životinjskoga reproduktivnog materijala poljoprivredniku od strane nositelja patenta ili uz njegov pristanak, poljoprivrednik stječe ovlaštenje koristiti zaštićenu stoku u poljoprivredne svrhe čime je ujedno obuhvaćeno i raspolaganje životinjom odnosno drugim životinjskim reproduktivnim materijalom u svrhu obavljanja vlastitih poljoprivrednih aktivnosti, ali ne i prodaja u okviru ili u svrhu komercijalne reproduktivne djelatnosti.

Članak 76.

Iscrpljenje prava

Stavljanjem u promet od strane nositelja patenta ili uz njegovu izričitu suglasnost, na području Bosne i Hercegovine, proizvoda koji je izrađen prema zaštićenom izumu ili proizvoda koji je direktno dobiven postupkom koji je predmet izuma, iscrpljuju se za područje Bosne i Hercegovine isključiva prava stečena patentom u odnosu na taj proizvod.

Članak 77.

Vozila u međunarodnom prometu

Uporaba proizvoda izrađenih prema zaštićenom izumu u konstrukciji ili opremi plovila, zrakoplova ili kopnenoga vozila koje pripada nekoj od država članica Pariške unije ili članica WTO-a ne smatra se povredom patenta kada se to prijevozno sredstvo privremeno ili slučajno nađe na teritoriju Bosne i Hercegovine, pod uvjetom da ugrađeni proizvod služi isključivo za potrebe toga prijevoznog sredstva.

Članak 78.

Ograničenje učinaka prava iz prijave patenta, konsenzualnog patenta i svjedodžbe o dodatnoj zaštiti

Odredbe članka 73. do 77. ovoga zakona primjenjuju se, kad je moguće i na odgovarajući način, i na prava iz prijave patenta, konsenzualni patent i svjedodžbu o dodatnoj zaštiti.

Članak 79.

Prisilna licencija

1. Ako nositelj prava odbija ustupiti pravo na gospodarsko iskorištavanje zaštićenog izuma u Bosni i Hercegovini ili postavlja nerazumne uvjete za takvo ustupanje a nije poduzeo učinkovite i ozbiljne pripreme za njegovo iskorištavanje u Bosni i Hercegovini, Sud Bosne i Hercegovine na zahtjev zainteresirane osobe može izdati prisilnu licenciju, u kojem slučaju nositelj prava mora u najkraćem mogućem roku biti obaviješten o izdavanju prisilne licencije.
2. Zahtjev za izdavanje prisilne licencije iz stavka 1. ovoga članka može se podnijeti nakon isteka roka od četiri godine od datuma podnošenja prijave patenta ili nakon isteka roka od tri godine od datuma priznanja patenta, zavisno od toga koji od ova dva roka istječe kasnije.
3. Prisilna licencija može se izdati samo ako je podnositelj zahtjeva iz stavka 2. ovoga članka bezuspješno, u razumnom vremenskom razdoblju, pokušao dobiti suglasnost od nositelja patenta za iskorištavanje zaštićenog izuma pod razumnim tržišnim uvjetima.
4. Prisilna licencija ne može se izdati ako nositelj patenta dokaže postojanje zakonskih razloga koji opravdavaju neiskorištavanje ili nedovoljno iskorištavanje zaštićenog izuma.
5. Nositelju patenta koji ne može iskorištavati svoj zaštićeni izum bez povrede tuđeg patenta, na obrazloženi zahtjev Sud može izdati prisilnu licenciju za tuđi patent.
6. Prisilna licencija iz stavka 5. ovoga članka može se izdati pod uvjetom da:
  - a) patent podnositelja zahtjeva iz stavka 2. ovoga članka predstavlja značajan tehnološki napredak, koji je od posebnoga gospodarskog značaja u odnosu na izum zaštićen patentom za koji se traži prisilna licencija i
  - b) nositelj patenta za koji se traži prisilna licencija ima pod razumnim uvjetima pravo na uzajamnu licenciju.

7. Prisilna licencija ne može biti isključiva, a njezin opseg i njezino trajanje vezani su isključivo uz razloge zbog kojih je izdana.
8. Prisilna licencija može se prenositi samo zajedno s proizvodnim pogonom, odnosno njegovim dijelom u kojem se iskorištava izum za koji je izdana.
9. Prisilna licencija odobrava se prvenstveno za opskrbu domaćega tržišta, osim ako je nužno ispravljanje postupaka za koje je sudskim ili administrativnim postupkom utvrđeno da su protivni tržišnom natjecanju.
10. Sud Bosne i Hercegovine će na obrazloženi zahtjev zainteresirane osobe ukinuti prisilnu licenciju ako i kada okolnosti koje su dovele do njezina odobrenja prestanu postojati, i ne postoji mogućnost da bi ponovno mogle nastupiti, ali uz uvjet zaštite legitimnih prava stjecatelja prisilne licencije.
11. Nositelj patenta ima pravo na naknadu uzimajući u obzir ekonomsku vrijednost licencije i potrebu za ispravljanjem postupaka protivnih tržišnom natjecanju.
12. Prisilna licencija iz stavka 5. ovoga članka neprenosiva je, osim u slučaju istodobnog prijenosa patenta za koji je izdana.
13. Odredbe stavaka 5. 6. i 12. ovoga članka na odgovarajući način primjenjuju se i na pravo zaštite biljne sorte.

Članak 80.

Prisilna licencija u javnom interesu

1. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine može izdati prisilnu licenciju ako je iskorištavanje patentom zaštićenoga izuma nužno zbog izvanrednih stanja na nacionalnoj razini radi:
  - sigurnosti države,
  - zaštite javnoga interesa u području zdravstva i prehrane,
  - zaštite i unaprjeđivanja čovjekova okoliša,
  - posebnog interesa za pojedinu granu gospodarstva, ili kada je nužno ispravljanje postupaka za koje je sudskim ili administrativnim postupkom utvrđeno da su protivni tržišnom natjecanju.
2. U slučaju poluvodičke tehnologije, prisilna licencija može se izdati samo u slučajevima iz stavka 1. ovoga članka.
3. U slučajevima iz stavka 1. ovoga članka, odredba stavka 3. članka 79. ovoga zakona ne primjenjuje se.

GLAVA IX.

MEĐUNARODNA PRIJAVA PREMA UGOVORU O SURADNJI NA PODRUČJU PATENATA (PCT)

Članak 81.

Međunarodna prijava patenta

1. Međunarodna prijava je prijava koja se podnosi u skladu Ugovorom u suradnji na području патената (PCT). Svako pozivanje na PCT u ovom poglavlju zakona smatra se, ujedno, pozivanjem i na odredbe Pravilnika u skladu s PCT-om.

2. Na međunarodne prijave koje se Institutu podnose kao prijamnom uredu, ili u kojima je Institut naveden kao naznačeni ili izabrani ured, primjenjuju se odredbe PCT-a, ovoga zakona i propisa donesenih na temelju ovoga zakona.

Članak 82.

Međunarodna prijava patenta koja se Institutu podnosi kao prijamnom uredu

1. Međunarodna prijava može se Institutu podnijeti kao prijamnom uredu ako je podnositelj prijave državljanin Bosne i Hercegovine ili fizička osoba koja u Bosni i Hercegovini ima prebivalište ili pravna osoba koja ima svoje sjedište u Bosni i Hercegovini.

2. Za podnošenje međunarodne prijave iz stavka 1. ovoga članka plaća se propisana pristojba i naknada troškova postupka u skladu s člankom 15. ovoga zakona, za prosljeđivanje Međunarodnom uredu, u roku utvrđenom odredbama PCT-a.

Članak 83.

Međunarodna prijava patenta koja se Institutu podnosi kao naznačenom ili izabranom uredu

1. Međunarodna prijava u kojoj je Bosna i Hercegovina, u skladu s odredbama PCT-a, naznačena ili izabrana radi priznanja nacionalnoga patenta, za koju je plaćena pristojba i naknada troškova postupka, podnosi se Institutu na jednom od službenih jezika Bosne i Hercegovine najkasnije do isteka 34-og mjeseca računajući od međunarodnog datuma podnošenja, odnosno, datuma prvenstva ako je u međunarodnoj prijavi zahtijevano prvenstvo u skladu s člankom 8. PCT-a.

2. Međunarodna prijava koja je Institutu podnesena kao naznačenom ili izabranom uredu objavljuje se u službenom glasilu Instituta na način predviđen u članku 37. ovoga zakona.

3. Privremena prava propisana odredbom članka 69. ovoga zakona, podnositelj međunarodne prijave iz stavka 1. ovoga članka stječe datumom objave prijave patenta na jednom od službenih jezika Bosne i Hercegovine.

4. Za međunarodne prijave iz stavka 1. ovoga članka rok u kojem se može podnijeti jedan od zahtjeva iz članka 38. ovoga zakona počinje teći od datuma objave u službenom glasilu Instituta.

5. Međunarodna prijava objavljena prema članku 21. PCT-a neće se smatrati stanjem tehnike u skladu s odredbom stavka 3. članka 8. ovoga zakona sve dok se ne udovolji uvjetima predviđenim odredbom stavka 1. ovoga članka.

GLAVA X.

PROŠIRENI EUROPSKI PATENT (EPC)

Članak 84.

Proširenje učinaka europskih patenata

1. Europska prijava patenta i europski patent koji se širi na Bosnu i Hercegovinu, u skladu s odredbama ovog poglavlja, imaju isti učinak i podložni su istim uvjetima kao i nacionalna prijava patenta i nacionalni patent prema ovom zakonu.

2. Prema ovom zakonu:

a) europska prijava patenta znači prijavu europskog patenta podnesenu prema Europskoj patentnoj konvenciji (u daljnjem tekstu: EPC), kao i međunarodnu prijavu podnesenu prema PCT-u za koju Europski patentni ured (u daljnjem tekstu: EPO) obavlja poslove kao naznačeni ili izabrani ured i u kojoj je Bosna i Hercegovina naznačena;

b) prošireni europski patent znači europski patent priznat od EPO-a na temelju europske prijave patenta za koju je zahtijevano proširenje na Bosnu i Hercegovinu;

c) nacionalna prijava patenta znači prijavu patenta podnesenu Institutu prema ovom zakonu;

d) nacionalni patent znači patent priznat na temelju nacionalne prijave patenta.

Članak 85.

Zahtjev za proširenje

1. Europska prijava patenta i europski patent, priznat na temelju te prijave, proširuju se na Bosnu i Hercegovinu na zahtjev podnositelja prijave. Smatra se da je zahtjev za proširenje podnesen za svaku europsku prijavu patenta koja je podnesena na datum stupanja na snagu Sporazuma o suradnji i proširenju između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Europske patentne organizacije ili nakon tog datuma.

2. Institut će, što je prije moguće, objaviti u službenom glasilu informaciju o svakom zahtjevu za proširenje nakon što je obaviješten od EPO-a da je plaćena propisana pristojba za proširenje, ali ne prije isteka roka od osamnaest mjeseci od datuma podnošenja ili, kad je zahtijevano prvenstvo, od najranijeg datuma prvenstva.

3. Zahtjev za proširenje može se povući u svako doba. Zahtjev se smatra povučenim ako propisana pristojba za proširenje nije plaćena u roku, ili ako je europska prijava patenta konačno odbijena, ili povučena, ili se smatra povučenom. Institut će informacije o promjenama objaviti u službenom glasilu što je prije moguće, ako je zahtjev za proširenje već objavljen u skladu sa stavkom 2. ovoga članka.

4. Način i sadržaj objave u skladu sa stavkom 2. i 3. ovoga članka pobliže se uređuju posebnim propisom.

Članak 86.

Pristojba za proširenje

1. Pristojba za proširenje prema članku 85. ovoga zakona plaća se EPO-u u rokovima koji su u EPC-u predviđeni za plaćanje pristojbe za naznaku.

2. Pristojba za proširenje može se uredno platiti i nakon isteka roka iz stavka 1. ovoga članka u dodatnom roku od dva mjeseca, pod uvjetom da se u tom roku plati u iznosu uvećanom za 50%.

3. Na plaćanje pristojbi za proširenje primjenjuju se na odgovarajući način pravila EPC-a koja se odnose na pristojbe. Za uredno plaćene pristojbe za proširenje ne postoji mogućnost povrata.

Članak 87.

Učinci europskih prijava patenata

1. Europska prijava patenta, kojoj je utvrđen datum podnošenja ekvivalentna je urednoj nacionalnoj prijavi patenta s pravom prvenstva zahtijevanim za europsku prijavu patenta, kad je priznato, bez obzira na ishod provedenog postupka.
2. Objavljena europska prijava patenta privremeno daje istu zaštitu kakvu daje i objavljena nacionalna prijava patenta prema članku 69. ovoga zakona, od datuma na koji je podnositelj prijave dostavio prijevod patentnih zahtjeva objavljene europske prijave patenta na jedan od službenih jezika Bosne i Hercegovine, osobi koja se koristi tim izumom u Bosni i Hercegovini.
3. Smatra se da europska prijava patenta od početka nije imala učinke navedene u stavku 2. ovoga članka ako je zahtjev za proširenje povučen ili se smatra povučenim.

Članak 88.

Učinci proširenih europskih patenata

1. Prošireni europski patent, u skladu s odredbama stavka od 2. do 6. ovoga članka, daje od datuma objave podatka o njegovu priznavanju od strane EPO-a, ista prava koja bi bila dana i nacionalnim patentom priznatim prema ovom zakonu.
2. U roku od tri mjeseca od datuma objave podatka o priznavanju europskog patenta, nositelj patenta mora dostaviti Institutu zahtjev za upis proširenog europskog patenta u Registar patenata, patentni spis europskog patenta kako je objavljen u službenom glasilu EPO-a, prijevod patentnih zahtjeva na jedan od službenih jezika Bosne i Hercegovine i platiti pristojbu i naknadu troškova za objavu i tiskanje prijevoda spisa europskog patenta na jedan od službenih jezika Bosne i Hercegovine, u skladu s posebnim propisom.
3. Ako kao rezultat prigovora podnesenog EPO-u europski patent ostane na snazi s izmijenjenim patentnim zahtjevima, nositelj patenta mora Institutu dostaviti prijevod izmijenjenih patentnih zahtjeva na jedan od službenih jezika Bosne i Hercegovine i platiti propisanu pristojbu i naknadu troškova za objavu u službenom glasilu Instituta, u roku od tri mjeseca od datuma na koji je objavljen podatak o odluci da europski patent ostaje na snazi s izmijenjenim patentnim zahtjevima.
4. Ako tekst patentnih zahtjeva sadržava pozivne oznake uporabljene u crtežima, ti se crteži moraju priložiti uz prijevod naveden u stavku 2. i 3. ovoga članka.
5. Institut u službenom glasilu objavljuje, što je prije moguće, podatak o svakom prijevodu koji je uredno podnesen prema stavku 2. ili 3. ovoga članka. Sadržaj objave pobliže se uređuje provedbenim propisom.
6. Ako prijevod naveden u stavku 2. ili 3. ovoga članka nije podnesen u propisanom roku ili ako propisana pristojba i naknada troškova nije plaćena u određenom roku, smatra se da prošireni europski patent od početka ne vrijedi. Članak 122. EPC-a primjenjuje se na odgovarajući način.
7. Smatra se da prošireni europski patent i prijava na kojoj se temelji od početka nisu imali učinke navedene u stavku 1. ovoga članka i stavku 2. članka 87. ovoga zakona, u opsegu u kojem je taj patent proglašen nevažećim u postupku po prigovoru pred EPO-om.

8. Institut upisuje podatak o upisu proširenog europskog patenta u Registar patenata iz članka 45. ovoga zakona.
9. Upis u Registar pobliže se uređuje provedbenim propisom.

Članak 89.

Vjerodostojan tekst europskih prijava patenata ili europskih patenata

1. Tekst europske prijave patenta ili europskog patenta koji je sastavljen na jeziku postupka koji se vodi pred EPO-om vjerodostojan je tekst u bilo kojem postupku u Bosni i Hercegovini.
2. Ako prijevod na jedan od službenih jezika Bosne i Hercegovine daje zaštitu užu od zaštite koju daje proširena europska prijava patenta ili prošireni europski patent, prijevod propisan stavkom 2. članka 88. ovoga zakona smatrat će se vjerodostojnim, osim u postupcima za poništaj patenta.
3. Podnositelj prijave ili nositelj patenta mogu, u bilo koje vrijeme, podnijeti ispravljeni prijevod patentnih zahtjeva prijave europskog patenta ili europskog patenta. Ispravljeni prijevod neće imati bilo kakvog pravnog učinka dok ne bude objavljen od strane Instituta.
4. Svaka osoba koja se u dobroj vjeri, koristi izumom ili koja je obavila učinkovite i ozbiljne pripreme za korištenje izumom, a čije korištenje ne bi činilo povredu prava iz prijave ili patenta u izvornom prijevodu može, nakon što ispravljeni prijevod počne proizvoditi učinak, nastaviti takvo korištenje u okviru svojeg poslovanja ili za potrebe svojeg poslovanja, bez plaćanja naknade.

Članak 90.

Prava ranijeg datuma

1. Europska prijava patenta za koju je plaćena pristojba za proširenje i prošireni europski patent imaju, u odnosu na prijavu podnesenu izravno Institutu (u daljnjem tekstu: nacionalna prijava) i patent priznat na temelju takve prijave (u daljnjem tekstu: nacionalni patent), isti učinak na stanje tehnike kao i nacionalna prijava patenta i nacionalni patent.
2. Nacionalna prijava patenta i nacionalni patent imaju, u odnosu na prošireni europski patent, isti učinak na stanje tehnike koji imaju i u odnosu na nacionalni patent.

Članak 91.

Istodobna zaštita

Ako prošireni europski patent i nacionalni patent imaju isti datum podnošenja, ili ako je zatraženo pravo prvenstva, isti je datum prvenstva priznat istoj osobi ili njezinu pravnom sljedniku, nacionalni patent nema učinak u opsegu u kojem pokriva isti izum kao i prošireni europski patent, od datuma na koji je rok za podnošenje prigovora na priznati europski patent istekao, a u slučaju da prigovor nije podnesen, od datuma na koji je u postupku po prigovoru donesena konačna odluka da europski patent ostaje na snazi.

Članak 92.

Pristojbe za održavanje proširenih europskih patenata

1. Pristojbe za održavanje proširenih europskih patenata plaćaju se Institutu za godine koje slijede nakon godine u kojoj je objavljen podatak o priznanju europskog patenta.
2. Stavak 2. članak 141. EPC-a primjenjuje se na odgovarajući način.

GLAVA XI. PROGLAŠAVANJE NIŠTAVIM RJEŠENJA O PRIZNANJU PATENTA

Članak 93.

Razlozi za proglašavanje ništavim rješenja o priznanju patenta

Rješenje o priznanju patenta se može proglasiti ništavim u svako doba, na prijedlog fizičke i pravne osobe ili pravobranitelja Bosne i Hercegovine ako je priznat:

- a) za predmet zaštite koji se u smislu stavka 6. članka 6. te članka 7. ovoga zakona ne može zaštititi patentom;
- b) za izum koji, na datum podnošenja prijave patenta odnosno na datum priznatog prvenstva, nije bio nov ili nije imao inventivnu razinu;
- c) za izum koji nije industrijski primjenljiv;
- d) za izum koji nije otkriven na dovoljno jasan i detaljan način tako da ga stručna osoba iz odgovarajućeg područja tehnike može izvesti, uključujući i slučaj nedostupnosti živog biološkog materijala u nadležnoj ustanovi;
- e) za predmet zaštite koji izlazi izvan sadržaja prijave patenta kakva je podnesena, ili ako je patent priznat na temelju izdvojene prijave koja izlazi izvan sadržaja prijave kakva je podnesena;
- f) na ime osobe koja nije imala pravo na patentnu zaštitu izuma.

Članak 94.

Prijedlog za proglašavanje ništavim rješenja o priznanju patenta

1. Postupak za proglašavanje ništavim rješenja o priznanju patenta pokreće se podnošenjem prijedloga Institutu.
2. Prijedlog iz stavka 1. ovoga članka mora sadržavati podatke o podnosiocu prijedloga, nositelju patenta, broj rješenja i registarski broj patenta, razloge zbog kojih se predlaže proglašavanje patenta ništavim, s potrebnim dokazima.

Članak 95.

Postupak povodom prijedloga za proglašavanje ništavim rješenja o priznanju patenta

1. Ako prijedlog za proglašavanje ništavim rješenja o priznanju patenta nije sastavljen u skladu s odredbom stavka 2. članka 94. ovoga zakona ili ako nije plaćena pristojba i naknada troška postupka u skladu s člankom 15. ovoga zakona, Institut poziva podnosioca da u roku od mjesec dana od dana primitka poziva otkloni nedostatke.
2. Ako podnositelj ne uredi prijedlog u roku koji je određen u stavku 1. ovoga članka, Institut odbacuje prijedlog.
3. Uredan prijedlog Institut dostavlja nositelju patenta i poziva ga da u roku koji ne može biti kraći od jednog mjeseca niti dulji od dva mjeseca od dana njegova primitka dostavi svoj odgovor.
4. U postupku za proglašavanje ništavim rješenja o priznanju patenta Institut poziva stranke da u roku iz stavka 3. ovoga članka dostave svoje primjedbe na podneske druge stranke. Kada je potrebno, Institut ujedno poziva nositelja patenta da podnese opis, patentne zahtjeve i crteže u izmijenjenom obliku, pod uvjetom da predmet zaštite ne izlazi izvan sadržaja patenta kakav je priznat.

5. Prije donošenja odluke o održavanju u vrijednosti patenta u izmijenjenom obliku, Institut obavještava stranke da namjerava održati u vrijednosti patent kako je izmijenjen u postupku proglašenja ništavim i poziva ih da u roku iz stavka 3. ovoga članka, podnesu obrazložene primjedbe ako nisu suglasne s tekstom na temelju kojeg namjerava održati patent u vrijednosti. Ako se stranke ne suglase s tim tekstom, postupak za proglašenje ništavim rješenja o priznanju patenta može se nastaviti.
6. Ako su stranke suglasne s tekstom na temelju kojeg Institut namjerava održati patent u vrijednosti ili se nisu očitovale po pozivu iz stavka 5. ovoga članka, Institut poziva nositelja patenta da u roku od mjesec dana od primitka poziva plati pristojbu i naknadu troškova za tiskanje novog patentnog spisa. Ako pristojba i naknada troškova ne budu plaćene, rješenje o priznanju patenta se proglašava ništavim u granicama prijedloga.
7. Institut može, na obrazloženi zahtjev, produljiti rokove iz ovoga članka za vrijeme koje smatra opravdanim, ali najviše za dva mjeseca.
8. Ako ocijeni da je to nužno zbog utvrđivanja činjenica bitnih za donošenje odluke, Institut može održati usmenu raspravu.
9. Ako je podnesen prijedlog za proglašenje ništavim rješenja o dodjeli konsenzualnog patenta i kada su priloženi dokazi iz stavka 2. članka 94. ovoga zakona dostatni za vjerojatnost da konsenzualni patent ne zadovoljava uvjete iz članka 41. ovoga zakona, odgovor na poziv iz stavka 3. ovoga članka mora sadržavati i zahtjev za provedbu postupka potpunog ispitivanja.
10. Ako podnositelj prijedloga za proglašavanje ništavim rješenja o priznanju patenta u tijeku postupka odustane od prijedloga, Institut može po službenoj dužnosti nastaviti postupak.
11. Odredbe ovoga članka primjenjuju se na odgovarajući način i kada se nositelj odrekao patenta ili je patent prestao vrijediti, analogno se primjenjuju i na svjedodžbu o dodatnoj zaštiti.

Članak 96.

Rješenje o prijedlogu za proglašavanje ništavim rješenja o priznanju patenta

1. Na temelju rezultata provedenoga postupka Institut donosi rješenje o proglašavanju ništavim rješenja o priznanju patenta, u potpunosti ili djelomično, ili rješenje kojim se prijedlog odbija.
2. Prijava patenta i patent priznat na temelju te prijave od početka neće imati učinke navedene u člancima 66. do 68. ovoga zakona u mjeri u kojoj je rješenje o priznanju patenta proglašeno ništavim ili nevažećim.
3. Proglašavanje ništavim rješenja o priznanju patenta nema retroaktivni učinak na pravomoćne sudske odluke u vezi s utvrđivanjem povrede prava kao i na zaključene ugovore o prijenosu prava odnosno ustupanju licencije ako su i u mjeri u kojoj su ti ugovori izvršeni pod uvjetom da je tužitelj odnosno nositelj prava patenta postupao savjesno.

GLAVA XII. POSTUPAK PO ŽALBI

Članak 97.

Pravo žalbe

1. Protiv odluka Instituta donesenih u prvom stupnju, stranka čijem zahtjevu u cijelosti ili u dijelu nije udovoljeno ima pravo žalbe u roku od 15 dana od dana primitka odluke.
2. Druge stranke u postupku koji je okončan odlukom protiv koje se podnosi žalba imaju pravo biti stranke u žalbenom postupku.

Članak 98.

Sadržaj žalbe

Pored podataka koje mora imati svaki podnesak, žalba mora sadržavati:

- a) naznaku odluke protiv koje se podnosi,
- b) izjavu o tome da se odluka pobija u cijelosti ili u određenom dijelu,
- c) razloge zbog kojih se žalba podnosi,
- d) obrazloženje žalbe te dokaze kojima podnositelj žalbe potvrđuje svoje navode iz žalbe,
- e) potpis podnositelja žalbe,
- f) punomoć ako se žalba podnosi putem zastupnika.

Članak 99.

Komisija za žalbe u području prava industrijskog vlasništva

1. Komisija za žalbe u području prava industrijskog vlasništva za odlučivanje o žalbama protiv odluka Instituta (u daljnjem tekstu Komisija za žalbe) osniva se kao neovisno tijelo za odlučivanje o žalbi sukladno odredbama ovoga zakona.
2. Komisija za žalbe ima tri člana od kojih je jedan predsjedavajući i tri zamjenika člana od kojih je jedan zamjenik predsjedavajućeg. Članove Komisije za žalbe imenuje Vijeće ministara iz reda nezavisnih stručnjaka u području prava industrijskog vlasništva i državnih službenika iz Instituta na način uređen Odlukom Vijeća ministara.
3. Sjedište Komisije za žalbe je pri Institutu. Komisija za žalbe ima svoj pečat. Institut daje Komisija za žalbe na raspolaganje radni prostor i potrebnu opremu za obavljanje njihovih zadaća. Uredske i druge administrativne poslove za Komisiju za žalbe osigurava Institut.
4. Predsjedavajući Komisije za žalbe (u daljnjem tekstu: predsjedavajući) upravlja radom Komisije za žalbe. Ukoliko sjednici ne može prisustvovati predsjedavajući ili član Komisije za žalbe mijenja ga zamjenik predsjedavajućeg odnosno zamjenik člana.
5. Predsjedavajući i članovi Komisije za žalbe neovisni su, nisu obvezani nikakvim uputama direktora Instituta i svoje zadaće obavljaju nepristrano i u skladu sa zakonom i pravilima struke.
6. Predsjedavajući i članovi Komisije za žalbe imaju položaj neovisnih stručnjaka a naknadu za svoj rad primaju u skladu s provedbenim propisom o naknadama za rad Komisije za žalbe u području prava industrijskog vlasništva.
7. Članovi Komisije za žalbe i zamjenici članova koji su sudjelovali u donošenju odluke u prvostupanjskom postupku, ili kad postoje drugi razlozi za njihovo izuzeće ne mogu sudjelovati u postupku po žalbi u istom predmetu.

8. Pojediniosti o radu Komisije za žalbe uređuju se poslovníkom o radu koji donosi Komisija za žalbe.

Članak 100.

Odlučivanje o žalbi

1. Komisija za žalbe odlučuje na sjednicama, većinom glasova.
2. Komisija za žalbe odlučuje na temelju podnesaka stranaka, a kada smatra da je to potrebno, može odrediti održavanje usmene rasprave.
3. Odredbe iz članka 43. i 44., odnosno 97. ovoga zakona primjenjuju se na odgovarajući način u rješavanju Komisije za žalbe o žalbi.

GLAVA XIII. ZAŠTITA PRAVA

Odjeljak 1. OPĆE ODREDBE

Članak 101.

Ovlaštene osobe

1. Osoba čija su prava, prema ovom zakonu, povrijeđena (u daljnjem tekstu: ovlaštenik) može tražiti zaštitu tih prava i naknadu štete od povreditelja istih prema općim pravilima o naknadi štete, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.
2. Jednaku zaštitu može tražiti ovlaštenik kada prijete stvarna opasnost da će njegova prava iz ovog zakona biti povrijeđena.

Članak 102.

Solidarnost ovlaštenika

Ako je više osoba ovlašteno tražiti zaštitu prava, svatko od njih može tražiti zaštitu tog prava u cjelini.

Odjeljak 2. GRAĐANSKOPRAVNA ZAŠTITA

Članak 103.

Tužbeni zahtjevi

1. Ako je isključivo pravo prema ovome zakonu povrijeđeno, nositelj tog prava tužbom može zahtijevati:
  - a) utvrđenje učinjene povrede;
  - b) zabranu daljnjeg vršenja učinjene povrede i budućih sličnih povreda prestankom ili uzdržavanjem od radnji koje to pravo vrijeđaju;
  - c) uklanjanje stanja nastalog povredom prava;
  - d) povlačenje predmeta povrede iz privrednih tokova uz uvažavanje interesa trećih savjesnih lica;
  - e) potpuno uklanjanje predmeta povrede iz privrednih tokova;
  - f) uništenje predmeta povrede;
  - g) uništenje sredstava koja su isključivo ili u pretežnoj mjeri namijenjena ili se rabe za činjenje povreda i koja su u vlasništvu povreditelja;

- h) prepuštanje predmeta povrede nositelju prava uz naknadu troškova proizvodnje;
  - i) objavljivanje presude o trošku tuženog;
  - j) naknada imovinske štete i opravdanih troškova postupka.
2. Nositelj konsenzualnog patenta prije podnošenja tužbe iz stavka 1. ovoga članka, mora raspolagati dokazom da je podnio zahtjev za priznanje patenta provedbom postupka potpunog ispitivanja prijave patenta.
  3. Pravo na podnošenje tužbe iz stavka 1. ovoga članka pripada i podnositelju prijave patenta koja je objavljena i stjecatelju isključive licencije.
  4. Pri odlučivanju o zahtjevima iz točaka c) do h) stavka 1. ovoga članka sud će uzimati u obzir sve okolnosti slučaja, naročito razmjer između težine učinjene povrede i zahtjeva, kao i interes ovlaštenika za osiguravanje efektivne zaštite prava.
  5. U postupku protiv osoba čije su usluge bile uporabljene za povredu prava, a postojanje te povrede već je pravosnažno ustanovljeno u postupku prema trećoj osobi, pretpostavlja se da povreda prava postoji.
  6. Tužba iz stavka 1. ovoga članka može se podnijeti u roku od tri godine od dana saznanja za povredu i povreditelja ali ne poslije isteka roka od pet godina od dana učinjene povrede.

Članak 104.

Naknada štete

1. Za sve povrede prava iz ovog zakona važe opća pravila o naknadi štete i odgovornosti za štetu, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.
2. Povreditelj prava dužan je platiti nositelju prava odštetu u opsegu koji se određuje prema općim pravilima o naknadi štete, ili u opsegu koji odgovara ugovorenoj ili uobičajenoj naknadi za zakonito korištenje predmeta zaštite.

Članak 105.

Penal

1. Ako je pravo nositelja koje proizlazi iz patenta povrijeđeno namjerno ili krajnjom nepažnjom, nositelj prava može od povreditelja tražiti naknadu do trostrukog iznosa ugovorene, a ako nije ugovorena, od odgovarajuće uobičajene naknade.
2. Pri odlučivanju o zahtjevu za plaćanje penala sud će uzimati u obzir sve okolnosti slučaja, a naročito opseg nastale štete, stupanj krivnje povreditelja, opseg ugovorene ili uobičajene naknade i preventivni cilj penala.
3. Ako je nastala šteta veća od penala iz stavka 1. ovog člana, nositelj prava ovlašten je tražiti razliku do iznosa naknade potpune štete.

Članak 106.

Nematerijalna šteta

1. Izumitelj ima pravo tužbom od suda zahtijevati da naloži upis njegova imena u prijavu patenta i u sve isprave koje se izdaju za patent te u odgovarajuće Registre Instituta, ako je u prijavi u svojstvu izumitelja navedena osoba koja nije izumitelj.

2. Pravo na tužbu iz stavka 1. ovoga članka pripada i onom izumitelju zajedničkoga izuma koji nije naveden u prijavi patenta.
3. Uz zahtjev iz stavka 1. ovoga članka može se istaknuti i zahtjev da se pravomoćna presuda objavi na trošak tuženika.
4. Rok za podnošenje tužbe iz stavka 1. i 2. ovoga članka nije ograničen. Smrću izumitelja pravo na podnošenje tužbe stječu njegovi nasljednici.
5. Nezavisno od naknade imovinske štete, kao i u slučaju da takve štete nema, izumitelj može tražiti da se dosudi pravična novčana odšteta za pretrpljene duševne boli zbog povrede moralnih prava. Pri odlučivanju o zahtjevu sud će uzimati u obzir sve okolnosti slučaja, a naročito intenzitet i trajanje duševnih boli prouzrokovanih povredom moralnog prava.
6. Zahtjev iz stavka 1. ovoga članka ne zastarijeva i nasljeđuje se.

Članak 107.

Privremene mjere

1. Sud će odrediti privremenu mjeru radi osiguranja zahtjeva prema odredbama ovoga zakona, ako predlagač učini vjerojatnim:
  - a) da je nositelj prava iz ovoga zakona i
  - b) da je njegovo pravo povrijeđeno ili da prijeti stvarna opasnost od povrede.
2. Nositelj prava mora učiniti vjerojatnim i jednu od sljedećih pretpostavki:
  - a) opasnost da će ostvarivanje zahtjeva biti onemogućeno ili znatno otežano;
  - b) da je privremena mjera potrebna radi sprečavanja nastanka štete koju će biti kasnije teško popraviti, ili
  - c) da pretpostavljeni povreditelj, izricanjem privremene mjere koja bi se kasnije u postupku pokazala kao neopravdana, ne bi pretrpio veće negativne posljedice od onih koje bi bez izricanja takve privremene mjere pretrpio nositelj prava.
3. Nositelj prava koji predlaže da se donese privremena mjera bez prethodnog obavještanja i saslušanja suprotne strane dužan je, osim uvjeta iz stavaka 1. i 2. ovoga članka, učiniti vjerojatnim da bi bilo kakvo odgađanje izricanja privremene mjere prouzrokovalo nositelju prava nastanak štete koju bi bilo teško popraviti. U slučaju izricanja privremene mjere prema odredbama ovog stavka, sud će rješenje o privremenoj mjeri dostaviti suprotnoj strani odmah poslije njenog provođenja.
4. Nositelj prava ne mora dokazivati opasnost da će ostvarivanje zahtjeva biti onemogućeno ili znatno otežano ako učini vjerojatnim da će predložena privremena mjera prouzrokovati pretpostavljenom povreditelju samo neznatnu štetu. Uzima se da opasnost postoji ako bi trebalo ostvarivati zahtjeve u inozemstvu.
5. Sud može odrediti za osiguranje zahtjeva, prema stavku 1. ovoga članka, bilo koju privremenu mjeru kojom se može postići cilj osiguranja, a naročito:
  - a) da se pretpostavljenom povreditelju zabrane radnje kojima se povređuje pravo iz ovoga zakona;
  - b) da se oduzmu, uklone iz prometa i pohrane predmeti povrede i sredstva povrede koji su isključivo ili u pretežnoj mjeri namijenjeni, odnosno rabe se za činjenje povreda.

6. Ako je mjera određena prije podnošenja tužbe, sud će u rješenju odrediti i rok u kojem predlagatelj mora podnijeti tužbu radi opravdanja te mjere. Rok ne može biti duži od 20 radnih dana, odnosno 31 kalendarskog dana od dana dostavljanja rješenja predlagачu, zavisno od toga koji rok istječe kasnije.

7. Sud mora odlučiti o prigovoru protiv rješenja o privremenoj mjeri u roku od mjesec dana dana od dana podnošenja odgovora na prigovor, odnosno od isteka roka za podnošenje tog odgovora.

8. U postupku za izricanje privremene mjere koriste se odredbe zakona koji uređuje izvršenje i osiguranje, ako ovim zakonom nije drukčije određeno. Postupak u vezi s izricanjem privremene mjere je hitan.

9. Na zahtjev osobe protiv koje je pokrenut postupak za donošenje izricanje privremene mjere sud može, na teret podnositelja zahtjeva za izricanje privremene mjere, odrediti odgovarajući iznos kao sredstvo osiguranja za slučaj neosnovanosti tog zahtjeva.

Članak 108.

Osiguranje dokaza

1. Sud će donijeti rješenje o osiguranju dokaza ako predlagatelj učini vjerojatnim da:

- a) je nositelj prava iz ovog zakona;
- b) je njegovo pravo povrijeđeno, ili da prijete stvarna opasnost od povrede;
- c) će dokazi o toj povredi biti uništeni, ili kasnije neće moći biti izvedeni.

2. Nositelj prava koji traži da se donese rješenje o osiguranju dokaza bez prethodnog obavještanja i saslušanja suprotne strane dužan je da, osim uvjeta iz stavka 1. ovoga članka, učini vjerojatnim i postojanje opasnosti da će dokazi o povredi, zbog radnji protivnika, biti uništeni, ili se kasnije neće moći izvesti. U slučaju donošenja odluke o osiguranju dokaza prema odredbama ovoga stavka, sud će rješenje o osiguranju dostaviti suprotnoj strani odmah poslije izvođenja dokaza.

3. Sud može rješenjem iz stavka 1. ovoga članka odrediti izvođenje bilo kojeg dokaza, a naročito:

- a) uvidaj prostorija, poslovne dokumentacije, inventara, baza podataka, kompjuterskih memorijskih jedinica ili drugih stvari;
- b) oduzimanje uzoraka predmeta povrede;
- c) pregled i predaju dokumenata;
- d) određivanje i saslušanje vještaka;
- e) saslušanje svjedoka.

4. Osiguranje dokaza može se tražiti i poslije pravomoćno okončanog postupka, ako je to potrebno radi pokretanja postupka prema izvanrednim pravnim lijekovima ili za vrijeme takvog postupka.

5. U postupku osiguranja dokaza, prema odredbama ovoga članka, koriste se odgovarajuće odredbe zakona koji uređuje izvršenje i osiguranje, a koje se odnose na privremene mjere, osim ako je ovim zakonom drukčije određeno. Postupak osiguranja dokaza je hitan.

6. Ako se kasnije pokaže da je prijedlog za osiguranje dokaza neopravdan, ili ako nositelj prava taj prijedlog ne opravda, suprotna strana ima pravo tražiti:

- a) vraćanje oduzetih predmeta;
- b) zabranu uporabe pribavljenih informacija;

c) naknadu štete.

7. Sud mora u postupku osiguranja dokaza, prema odredbama ovoga članka, osigurati zaštitu povjerljivih podataka stranaka i voditi brigu o tome da se sudski postupak ne zlorabi isključivo s namjerom pribavljanja povjerljivih podataka suprotne strane.

8. Na zahtjev osobe protiv koje je pokrenut postupak za osiguranje dokaza sud može, na teret predlagatelja te mjere, odrediti odgovarajući iznos kao sredstvo osiguranja za slučaj neosnovanosti tog prijedloga.

Članak 109.

Dužnost obavještanja

1. Sud može u toku parnice, zbog povrede prava iz ovog zakona, na osnovu opravdanog zahtjeva jedne od stranaka odrediti povreditelju prava da dostavi podatke o izvoru i distribucijskim kanalima robe ili usluga kojima se povređuje pravo iz ovoga zakona.

2. Sud može odrediti da podatke iz stavka 1. ovoga članka dostave sudu i osobe koje u opsegu komercijalne djelatnosti:

- a) posjeduju robu za koju se sumnja da se njome vrijeđa pravo iz ovoga zakona, ili
- b) koriste usluge za koje se sumnja da se njima vrijeđa pravo iz ovoga zakona, ili
- c) daju usluge za koje se sumnja da se njima vrijeđa pravo iz ovoga zakona.

3. Uzima se da je neka radnja poduzeta u okviru komercijalne djelatnosti ako je poduzeta za pribavljanje posredne ili neposredne ekonomske koristi. Pojam komercijalne djelatnosti ne obuhvaća radnje savjesnih krajnjih potrošača.

4. Sud može odrediti da podatke iz stavka 1. ovoga članka dostavi sudu i osoba koja je od neke od osoba navedenih u stavku 2. ovoga članka označena kao umiješana u proizvodnju, izradu i distribuciju robe ili davanje usluga za koje se sumnja da se njima vrijeđa pravo iz ovoga zakona.

5. Podaci traženi na temelju stavka 1. ovoga članka mogu obuhvaćati naročito:

- a) ime, adresu, odnosno firmu i sjedište proizvođača, izrađivača, distributera, dobavljača i drugih prethodnih posjednika robe, odnosno davatelja usluga, kao i namjeravanih prodavača na veliko i malo,
- b) podatke o količinama proizvedene, izrađene, isporučene, primljene ili naručene robe ili usluga, kao i o cijenama ostvarenim za odnosnu robu i usluge.

Članak 110.

Izvođenje dokaza

1. Ako sud odluči da će provesti predloženi dokaz koji se nalazi kod suprotne strane, ta strana dužna je na zahtjev suda predati dokazna sredstva kojima raspolaže.

2. Stavak 1. ovoga članka odnosi se i na bankovnu, financijsku i poslovnu dokumentaciju koja je pod kontrolom suprotne strane, ako se radi o povredi koja dostiže opseg komercijalne djelatnosti.

3. U postupku izvođenja dokaza primjenjuju se odgovarajuće odredbe zakona koji uređuje parnični postupak, osim ako je ovim zakonom drukčije određeno.

4. Sud mora poslije izvođenja dokaza, prema stavku 1. ovoga članka, osigurati zaštitu povjerljivih podataka stranaka i voditi brigu o tome da se sudski postupak ne zlorabi isključivo s namjerom pribavljanja povjerljivih podataka protivne stranke.

Članak 111.

Teret dokaza

1. Ako je predmet povrede patentom zaštićeni postupak za proizvodnju nove tvari, smatrat će se, dok se protivno ne dokaže, da je svaka jednaka tvar ili tvar jednakog sastava proizvedena zaštićenim postupkom.

2. Teret dokazivanja pada na tuženog koji takvu supstanciju ili kompoziciju proizvodi.

Članak 112.

Hitnost u postupanju i primjena odredbi drugih zakona

1. Postupak zbog povrede prava iz ovoga zakona je hitan.

2. Na postupke zbog povrede patenta primjenjuju se odredbe Zakona o parničnom postupku odnosno Zakona o ovršnom postupku.

3. Na zahtjev suda ili neke od stranaka u postupku zbog povrede patenta, Institut će odmah uzeti u rad zahtjev za proglašenjem ništavim rješenja o priznanju patenta, odnosno Komisija za žalbe uzet će u rad žalbu, ako su zahtjev za proglašenjem ništavim rješenja o priznanju patenta odnosno žalba podneseni prije ili u tijeku parnice i hitno po njemu postupati. Sud će s obzirom na okolnosti slučaja odlučiti hoće li odrediti prekid postupka do konačne odluke o zahtjevu za proglašenje ništavim rješenja o priznanju patenta.

Odjeljak 3.

CARINSKE MJERE

Članak 113.

Zahtjev nositelja prava

1. Nositelj isključivih prava prema ovom zakonu, koji opravdano sumnja da će doći do uvoza, tranzita ili izvoza robe proizvedene u suprotnosti s odredbama ovoga zakona, može kod tijela nadležnog za poslove carine (u daljnjem tekstu carinsko tijelo) podnijeti zahtjev za zaštitu svojih prava putem carinskih mjera privremenog zadržavanja robe od daljnjeg puštanja u promet.

2. Zahtjev za zaštitu prava, prema stavku 1. ovog članka, mora sadržavati:

a) podatke o podnositelju zahtjeva i o nositelju isključivog prava iz ovoga zakona, ako se ne radi o istoj osobi;

b) detaljan opis robe, koji omogućava njenu identifikaciju;

c) dokaze o tome da je podnositelj zahtjeva, odnosno njegov ovlaštenik, nositelj isključivog prava iz ovog zakona u vezi s tom robom;

d) dokaze o tome da je isključivo pravo vjerojatno povrijeđeno;

e) druge podatke važne za odlučivanje o zahtjevu kojima raspolaže podnositelj, kao što su podaci o lokaciji robe i njenoj destinaciji, očekivani datum dolaska ili odlaska pošiljke, podaci o sredstvu transporta, podaci o uvozniku, izvozniku, primatelju i sl.;

f) vremensko razdoblje u kojem će carinska tijela postupati prema zahtjevu i koji ne može biti duži od dvije godine od dana podnošenja zahtjeva.

3. Carinsko tijelo može prije donošenja odluke, kojom udovoljava zahtjevu iz stavka 1. ovog članka, tražiti od nositelja prava polaganje osiguranja za troškove pohranjivanja i prijevoza robe, kao i za naknadu drugih troškova ili štete koji bi u vezi s robom mogli nastati carinskom tijelu, kao i strani protiv koje je prihvaćen zahtjev iz stavka 1. ovog članka.

4. Ako carinsko tijelo udovolji zahtjevu iz stavka 1. ovog članka, ono o tome obavještava sve carinske ispostave i nositelja prava.

Članak 114.

Postupak nakon privremenog zadržavanja robe

1. Ako carinska ispostava pri provođenju carinskog postupka nađe robu koja odgovara opisu robe iz odluke nadležnog carinskog tijela, ona će tu robu privremeno zadržati od daljnjeg puštanja u promet. Odluka o privremenom zadržavanju robe uručuje se nositelju prava i njenom uvozniku. U odluci o zadržavanju robe određuje se da se vlasnik robe, odnosno osoba koja je ovlaštena za raspolaganje robom, u roku od deset radnih dana od dana privremenog zadržavanja, može izjasniti o tome radi li se o robi kojom se vrijeđa pravo iz ovoga zakona.

2. Ako carinsko tijelo ne primi pisano izjašnjenje vlasnika ili osobe ovlaštene na raspolaganje robom u roku iz stavka 1. ovoga članka, može na zahtjev i o trošku nositelja prava oduzeti i uništiti robu.

3. Ako vlasnik robe ili osoba ovlaštena na raspolaganje robom, u roku iz stavka 1. ovoga članka, podnese izjavu da se ne radi o robi kojom se vrijeđa pravo iz ovoga zakona nositelj prava može u roku od deset radnih dana od prijema obavijesti o takvoj izjavi podnijeti tužbu zbog povrede prava. Ako posebne okolnosti slučaja to opravdavaju, carinsko tijelo može, na zahtjev nositelja prava, odrediti dodatni rok za podnošenje tužbe, koji ne može biti duži od deset radnih dana.

4. Nositelj prava ili osoba koju on ovlasti može za vrijeme privremenog zadržavanja izvršiti pregled i kontrolu robe i prateće dokumentacije u opsegu koji je potreban za utvrđivanje njegovih zahtjeva i za ostvarivanje sudske zaštite njegovih prava uz osiguranje zaštite povjerljivih podataka. Pravo na pregled i kontrolu robe ima i njen uvoznik.

5. Ako nositelj prava ne podnese tužbu, u skladu sa stavkom 3. ovog članka privremeno zadržana roba pušta se u traženu carinski dopuštenu uporabu, odnosno promet pod uvjetom da su ispunjeni svi drugi zakonom propisani uvjeti.

6. Ako nositelj prava podnese tužbu u skladu s odredbama stavka 3. ovoga članka, i nadležni sud donese odluku o privremenoj mjeri zadržavanja robe u roku iz stavka 3 ovoga članka, carinsko tijelo donosi odluku o pljenidbi robe do donošenja pravomoćne sudske odluke.

7. Ako nositelj prava podnese tužbu u skladu s odredbama stavka 3 ovoga članka, a nadležni sud ne donese privremenu mjeru zadržavanja robe u roku iz stavka 3 ovoga članka, vlasnik privremeno zadržane robe ili osoba ovlaštena na raspolaganje njome ima pravo zahtijevati oslobađanje te robe ako položi sredstva osiguranja u iznosu dovoljnom za eventualnu naknadu štete nositelju prava, pod uvjetom da su ispunjeni svi ostali uvjeti za oslobađanje te robe.

Članak 115.

Postupak po službenoj dužnosti

1. Ako carinska ispostava u provođenju carinskog postupka u vezi s uvozom, tranzitom ili izvozom robe opravdano sumnja da su određenom robom povrijeđena prava prema ovom zakonu, ono će privremeno zadržati puštanje te robe u promet i o tome obavijestiti carinsko tijelo.
2. Carinsko tijelo pismeno obavještava nositelja prava o zadržavanju robe, sumnji da se radi o povredi njegovih prava i o mogućnosti da podnese zahtjev prema članku 113. ovoga zakona, u roku od pet radnih dana od dana zadržavanja robe.
3. Ako nositelj prava podnese zahtjev, u skladu sa stavkom 2. ovoga članka, roba se zadržava do donošenja odluke carinskog tijela. Ako carinsko tijelo udovolji zahtjevu iz članka 113. ovoga zakona, roba se privremeno zadržava za daljnjih 10 radnih dana. Nositelj prava mora u tom roku provesti radnje iz stavka 4. članka 114. ovoga zakona.
4. Odredbe članaka 114. i 115. ovoga zakona ne primjenjuju se na uvoz, tranzit ili izvoz robe u malim količinama namijenjenim za privatnu i nekomercijalnu uporabu, koje se unose ili iznose kao dio osobne prtljage ili šalju u malim pošiljkama.

Članak 116.

Primjena drugih carinskih propisa

1. Na carinski postupak u vezi s robom kojom se vrijeđaju prava iz ovoga zakona primjenjuju se na odgovarajući način ostali carinski propisi, osim ako ovim zakonom nije drukčije određeno.
2. Propise o provođenju carinskih mjera iz ovoga zakona donosi Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na prijedlog Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa.
3. Carinski postupak u vezi s robom kojom se vrijeđaju prava iz ovog zakona je hitan.

GLAVA XIV.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 117.

Patenti priznati do početka primjene ovoga zakona

1. Priznati patenti upisani u Registar patenata Instituta do dana određenog za primjenu ovog zakona ostaju na snazi i na njih će se primjenjivati odredbe ovoga zakona.

Članak 118.

Postupci u tijeku

1. Odredbe ovoga zakona ne primjenjuju se na prijave patenata kao i na međunarodne prijave iz članka 81. ovoga zakona čiji datum podnošenja je raniji od datuma početka primjene ovoga zakona.
2. Prijave patenata čiji je datum podnošenja Institutu raniji od 27. kolovoza 2002. godine, a po kojima postupak nije okončan, bit će odbijene, odnosno odbačene u dijelu u kojem se zahtijeva zaštita tvari ili smjesa u liječenju ljudi ili životinja. Korištenje tvari ili smjesa za proizvodnju lijeka za ljude ili životinje, ne predstavlja povredu patenta za izum te tvari ili smjese, ako je prijava za priznanje patenta za taj pronalazak podnesena do 27. kolovoza 2002. godine.

Članak 119.

Propisi za primjenu ovoga zakona

Uz iznimku propisa iz stavka 3. članka 58., provedbeni propisi iz ovoga zakona donijeti će se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Članak 120.

*Odgoda stupanja na snagu odredaba o svjedodžbi o dodatnoj zaštiti
i posebna prava u prijelaznom razdoblju*

Odredbe članka 58. – 64. ovoga zakona početi će se primjenjivati .....

Članak 121.

Prestanak važenja drugih propisa

1. Početkom primjene ovoga zakona prestaju važiti odredbe Zakona o industrijskom vlasništvu u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 3/02.) koje se odnose na patent, kao i odredbe koje se mogu shodno primijeniti na patent.

2. Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka a u skladu s člankom 118. ovoga zakona, Zakon o industrijskom vlasništvu u Bosni i Hercegovini iz stavka 1. ovoga članka primjenjivati će se i nadalje na postupke za priznanje patenta koji su započeli prije stupanja na snagu ovoga zakona.

Članak 122.

Stupanje na snagu i primjena zakona

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u Službenom glasniku Bosne i Hercegovine a primjenjuje se nakon isteka šest mjeseci od dana stupanja na snagu.